

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 31. DE JULIO (JULIJA) DE 1937 Núm. (Štev.) 30

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

KONKORDAT

Kakor so tudi argentinski časopisi obširno poročali, se je v trenutku, ko je jugoslovanska vlada predložila skupščini konkordat z Vatikanom v odobritev, razvil med njo in med Srbsko pravoslavno cerkvijo oster boj, v katerem je bilo dovolj naravnost dramatičnih prizorov. Tak prizor je bil spreved pravoslavne duhovščine, ki jo je vodil s križem v roki po beograjskih ulicah šabacki škof Simeon v skupščino in ki ga je policija pred vhomom v zakonodajno poslopje seveda morala ustaviti. Pretresljivo se je razleglo zvonjenje iz stolpa pravoslavnih cerkva beograjskih vsake pol ure, in čeprav so te cerkve zelo maloštevilne, tako da je hrup živega mesta podnevi utapljal njih opominjačo glas, so se zvonovi tem vsiljiveje razlegali v močni tišini. Z ušljeno dvignjenim glasom je sveti sinod zagrozil z izobčenjem iz pravoslavne cerkve vsem članom vlade in parlamenta, ki so glasovali za konkordat, najbolj dramatičen pa je bil pogreb prav ob tem času umrlega patriarha Varnave, pri katerem je trnjevi venec na krsti bil izraz prepričanja, da Srbska pravoslavna cerkev hodi danes po poti mučeništva.

Doma so se strasti silovito razburkale, vzplamtele so z močjo, ki je doslej vedno bila lastna vsem verskim bojem; tu iz daljave gledamo domače dogodke mnogo mirneje in moremo o stvari, ki je predmet tako ostrega boja, govoriti nepristransko.

Ker je konkordat v deželah z znatnim odstotkom katoliškega prebivalstva redoma pogoj notranjega miru in mirnih odnosov med Cerkvijo in državo, je po svetovni vojni cela vrsta držav sklenila konkordate z Vatikanom, kakor Nemčija, Italija, Avstrija, Rumunija, Finlandija... in tudi Českoslovaška je po težkih sporih slednjič le uredila svoje razmerje do Cerkve z dogovorom, imenovanim "modus vivendi". Razumljivo je, da je tudi Jugoslavija čutila isto potrebo in da je že 1922 ustanovila komisijo za konkordate ter se 1925 začela pogajati z Vatikanom. Ta pogajanja so po imenovanem letu nadaljevale prav vse vlade, kar jih je pozneje upravljalo državo, in ob smrti kralja Aleksandra je bil konkordat v vseh bistvenih točkah gotov, tako da je vloga dr. Stojadinovića obstojala samo v tem, da je staro dediščino, le oblikovno dopolnjeno, predložil parlamentu v odobritev. In tedaj se je razvnel boj, v katerem je vlada zmagala; skupščina je konkordat sprejela s 167 glasovi proti 129.

Vlada je zmagala, toda v Srbski pravoslavni cerkvi je ostalo čustvo globoke zagrenjenosti, ki ga je mogoče razumeti le tistemu, kdor poglobneje pozna medverske odnose v Jugoslaviji. Vzrok pravoslavnega odpora ni le v različnosti značaja obeh Cerkva, izmed katerih se pravoslavne popolnoma krije s srbs-

tvom in se omejuje na državno ozemlje, medtem ko katoliška predstavlja mednarodno organizacijo s poglavarjem izven države in lastno staro ter zelo spretno diplomacijo. Vzroka pravoslavnemu odporu tudi ni iskati zgolj v dejstvu, da se je pravoslavni Cerkvi težko prilagoditi novemu položaju v Jugoslaviji, v kateri je s svojega nekdanjega mesta državne, tako rekoč edine religije zdrknila na mesto, čeprav najštevilnejše, vendarle samo ene izmed Cerkva, katerim se prištevajo jugoslovanski državljani. In tudi strah pred katolicizmom, ki — pravično to priznajmo — kaže mnogo več gibčnosti, delavnosti in sile prepričanja, nego njegova pravoslavna krščanska sestra, ni edini poglavar Srbske Cerkve v versko vojsko. Glavni vzrok so nekatere v konkordatu katolicizmu priznane ugodnosti, katerih pravoslavje nima, kar je zopet mogoče razložiti le iz zgodovine konkordata.

Razmerje Srbske pravoslavne cerkve do države se je uredilo pred dvema letoma z "Zakonom in ustavo Srbske pravoslavne cerkve". — Pravoslavje je bilo s tem zakonom zadovoljno. Med pogajanjmi za sklenitev konkordata si je vatičanska diplomacija znala izgovoriti od države vse tiste ugodnosti, katerih je deležna Srbska cerkev po svoji ustavi, a razen teh si je zagotovila še drugih, kakršne ima Katoliška cerkev po konkordatu z nekaterimi drugimi državami, kakršne pa pravoslavju po ustavi Srbske cerkve niso priznane. Tu je jedro spora, odtod očitki od pravoslavnih, da je njih vera pred državo zapostavljena. Posameznih slučajev te vrste ne kaže tu navajati, a zaradi jasnosti navedimo vendar enega. Konkordat določa, da Vatikan imenuje škofa, ki ga pa mora prej predložiti vladi v odobritev in če vlada temu imenovanju v 30 dneh ne ugovarja, je imenovanje škofa v tem roku izvršeno. Pravoslavni bogoslovci se temu upirajo, ker v ustavi njihove Cerkve isto vprašanje ni enako rešeno. Podobnih primerov spora je zelo mnogo.

Če objektivno premotrimo vsebinsko konkordata, vidimo, da je naši državi v marsikaterem oziru zelo ugoden. Z njim se uravnava meje našim škofijam, tako da nobena ne bo imela več svojega škofa izven državnega ozemlja, kar je politično nedopustno. Cerkev je v konkordatu priznala sedanje stanje stvari po izvršitvi agrarne reforme, tako da se je tudi formalno odrekla posesti, ki ji je bila po agrarni reformi vzeta. Cerkev je dovolila živi narodni jezik v obredih in staroslovanski jezik pri božji službi, kjerkoli to vsi župljani želijo. S svojo obvezo, ki jo je prevzela, da bo v svojih konkordatih z drugimi državami branila načelo, da je našim manjšinam priznati v tujih državah toliko pravic, kolikor jih mi tujim dajemo v Jugoslaviji, je Cerkev pokazala vsaj

Nov japonski vpad v Kitajsko

HUDI BOJI V OKOLICI PEIPINGA IN TIENSINA — POVELJNIK POSADKE V PEIPINGU JE PRESTOPIL NA STRAN JAPONCEV TER JIM S TEM OMOGOČIL OKUPACIJO BIVŠE KITAJ-SKE PRESTOLNICE

Po nekaj dneh trajajočem zatišju na Daljnem vzhodu, tekem katerega so listi že napovedovali, da nedavni krvavi spopadi med Japonci in Kitajci ne bodo imeli hujših posledic, je v terek izbruhnila v severnem delu Kitajske prava pravecata vojna, čeprav brez predhodne vojne napovedi.

Japonci so bili zahtevali, naj Kitajci umaknejo svoje čete iz Peipinga in okolice, kjer so se bili dogodili pravkar omenjeni incidenti, in Kitajci so baje, vsaj na videz, sprejeli to zahtevo; nankinška vlada je sporočila v Tokio, da bo zaradi ljubelega miru ukrenila, kakor Japonci želijo. In v Nankingu so najbrž res imeli tak namen, niso pa računali s samostojnostjo 29. kitajskega armadnega zbora in raznih drugih še bolj samostojnih oboroženih skupin, ki niso hotele o evakuaciji oziroma o razorožitvi nič slišati, marveč so se začele zbirati z namenom, da napadejo Japonce.

Tako je spet prišlo do nekaterih manjših incidentov, ki so Japoncem dali povod, da so kitajskemu generalu Sunčehuanu poslali ultimatum, v katerem so zahtevali, da se do srede izvrši dogovor, sklenjen z nankinško vlado. Ko so pa že v ponedeljek videli, da Kitajci ultimatum ne bodo sprejeli, so Japonci prešli v akcijo, "da kaznujejo Kitajce za radi njihovih nesramnih provokacij" — kakor se je izrazil eden izmed višjih japonskih poveljnikov.

V ponedeljek ponoči so japonska letala bombardirala velike kitajske vojašnice pri Langfangu blizu Peipinga in 500 kitajskih vojakov je bilo ubitih, naslednje jutro pa so ta kraj že zasedle japonske čete, ki so tako začele prodirati proti Peipingu.

Prišlo je do več zaporednih in hudo krvavih spopadov, v katerih je padlo veliko število Kitajcev, ki so s primitivnimi puškami in z dolgiimi sabljami naskakovali japonske strojnice. Vkljub temu pa so se med Kitajci začele širiti vesti, da so bili sovražniki na mnogih krajih tepeni, da so izgubili mnogo tankov in celo 300 letal, ki so bila prispela pre-

dobro voljo, da nas podpre v boju zoper narodne krivice, ki se našim manjšinam gode.

Tem ugodnostim stoji nasproti politična škoda, ki jo bo rodil sedanji verski boj. Vendar pa smemo upati, da bo Pravoslavna cerkev v bodoče usmerila svoje sile v to, ne da potrebni konkordat prepreči, ampak da se vse tiste točke njene ustave, v katerih zaostaja za konkordatom, popravi. Tako bi utegnil tudi ta spor postati le eden izmed dogodkov, ki jih nadaljnje normaliziranje jugoslovanskega političnega razvoja zahteva in ki vodi k vse popolnejši konsolidaciji države.

ko Mandžurije z železnico in še niso bila sestavljena. Takšne in podobne vesti so vile pogum tudi kitajskemu prebivalstvu v Tientsinu, ki je začelo napadati tamošnjo močno japonsko posadko. Japonci so bili nekaj časa res v veliki stiski, a kmalu so posadki prišla letala na pomoč ter začela z bombami in strojnimi kroglicami krotiti Kitajce.

V Peipingu so medtem stvari brž dozorevale. General Sunčehuan, vrhovni kitajski poveljnik v ogroženih pokrajinah, je bil že pred več dnevi prosil nankinškega diktatorja Čankajšeka, naj mu pošlje pomoč, da se bo mogel upirati Japoncem, a ta pomoč ni prišla. Sunčehuan je izračunal, da mu ne kaže postavljati se Japoncem po robu samo z 29. armadnim zborom, pa je zato ukazal, naj se vojska umakne. Peiping je ostal v oblasti generala Čangečunga, tientsinskega župana, ki drži za Japonce in ki jim je tudi na stečaj odprl vrata v Peiping. Tako so vpadniki že po prvih spopadih zagospodovali v nekdanji prestolnici kitajske dežele in po vsej priliki se tam ne bodo ustavili.

General Čankajšek, ki je dandanašnji najbolj vpliven mož na Kitajskem in katerega so še pred nedavnim dolžili, da je preveč popustljiv in celo prijateljski napram Japoncem, je sporočil narodu, da se mora do poslednjega moža boriti za svojo neodvisnost. Če so te besede resno mišljene, se bodo boji gotovo nadaljevali in v takšnem slučaju je pa tudi skoro gotovo, da bodo Japonci svojo posest razširili na škodo Kitajske.

Kitajsko ljudstvo je sicer res zelo sovražno razpoloženo napram Japonci, ker so toliko nacionalisti kolikor komunisti vodili vztrajno protijaponsko propagando, odkar je Kitajska morala odstopiti militarni deželi bogato Mandžurijo, vendar pa je zelo dvomljivo, da bo kitajski odpor kaj zalegel. Japonci so sicer številčno neprimerno bolj šibki nego Kitajci, vendar pa imajo organizirano državo in temeljito izvežbano ter opremljeno vojsko, dočim je kitajska vojna sila razeepljena na več armad brez skupnega vodstva in kar se opreme tiče, se ni od daleč ne more vzporejati z japonsko. Posameznim armadam poveljujejo generali, ki so samostojni in delajo kar in kakor se njim samim izljubi. Nekaj podobnega je bilo v Abesiniji, kjer so posamezni rasi za lasten račun vodili vojno proti Italiji in se celo veselili, če jih je "konkurenčni" ras v boju z vpadniki izkupil, ker so računali, da se bodo sami bolje odrezali, ter da bosta s tem njihov vpliv in njihova moč zrastle.

Pri Peipingu so se že pokazale posledice te generalske samovoljnosti

in neodvisnosti. Japonci so zbirali čete za vpad, Sunčehuan je prosil Čankajšeka — ki poveljuje najboljši kitajski vojski, izvežbani s pomočjo mnogih evropskih in predvsem nemških oficirjev — naj mu pošlje ojačenja, a se Čankajšek ni zganil... Šele sedaj, ko Japonci že lepo sedijo v Peipingu, razlaga narodu, da se mora do zadnjega moža boriti proti vpadniku...

In kaj pa druge države? Ali bodo mirno gledale?

Edino Rusija utegne biti uganka v tem pogledu. V vzhodni Sibiriji ima veliko armado, ki se že nekaj let vežba za obračunavanje z Japonci, pa bi to dejstvo kazalo, da bo skušala izriniti položaj, če pride le do količaja resnega odpora pri Kitajcih napram Japoncem. Na drugi strani pa upravičujejo zadnji procesi proti sovražnikom Stalinovega režima dvom, da je Rusija danes notranje pripravljena na vojno z Japonci. Kar se tiče drugih držav, izgleda, da bodo Zedinjene države ostale navtralne, čeprav se tudi tam zanimajo za dogodke na Daljnem vzhodu; neki urad za proučevanje gospodarskega položaja je namreč že izračunal, da bi oborožen spopad v tistih krajih ugodno vplival na izvoz iz južnoameriških držav... Anglija pa je izjavila, da ne bo priznala nobene nove okrnitve kitajskega ozemlja, po čemer bi bilo sklepati, da je glede Mandžurije že odobrila sedanje stanje, da si tudi odceptive tega dela Kitajske svoj čas ni odobrvala in ni priznavala...

POGREB PATRIARHA VARNAVE

Patriarh Varnava, vrhovni poglavar Srbske pravoslavne cerkve, o čigar boleznih smo poročali v zadnji številki, je preminul pretekli petek, včeraj pa so ga pokopali. V Beogradu je bilo veliko žalovanje in ogromna množica je spremljala zemske ostanke pokojnega na zadnji poti. Pogreba se je udeležil tudi regent Stanković, ki je zastopal kralja, in knez namestnik Pavle.

Po nekaterih poročilih, ki so prišla z Dunaja, je tekem pogreba prišlo baje do spopadov s policijo in je bilo mnogo oseb ranjenih. Baje je tudi v Sarajevu prišlo do izgrediv, drugod pa ni bil nikjer kaljen mir.

Pravoslavni sveti sinod je baje izobčil iz pravoslavne Cerkve vse pravoslavne člane vlade, razen vojnega ministra, in 141 poslancev Jugoslovanske radikalne zajednice, ki so v skupščini glasovali za konkordat. Po drugih vesteh pa se ne gre za izobčenje, ki ga more proglasiti samo patriarh, katerega pravoslavna cerkev sedaj nima, marveč samo za suspenzijo.

Argentinske vesti

OBLETNICA RADIKALSKE REVOLUCIJE

V ponedeljek so obhajali tukajšnji radikali spomin na revolucijo, ki se je izvršila 26. julija 1890. leta, in kateri je načeloval L. N. Alem. Ob grobnici na Recoleti je govoril Luis Conte, ki se je v svojem govoru spominjal voditelja Aléme in v revoluciji padlih radikalov.

DR. MARCELO T. ALVEAR SE JE VRNIL

Dr. Alvear, ki se je že drugič mudil v notrajosti dežele, da pridobi volilce zase, se je v ponedeljek zopet vrnil v Buenos Aires. Na kolodvoru ga je pričakavala velika množica pristašev ter mu priredila ovacije. Dr. Alvear se je množici za sprejem zahvalil in je obenem izjavil da je bil povsod, kamor je prišel, pristrano sprejet ter upa na zmago radikalne stvari. — Socialistični kandidat na predsedniško mesto, dr. Nicolás Repetto, je te dni že drugič odpotoval na deželo.

LJUDSKA STRANKA SE NE UDELEŽI VOLITEV.

Dočim so tri glavne stranke postavile vsaka svoje kandidata ter so se druga manjše stranke in frakcije pridružile tej ali oni večji, je vodstvo ljudske stranke izjavilo, da se stranka volitev ne udeleži, ker ni nanje pripravljena. Pač pa da sme vsak pristaš voliti, kakor mu drago.

SPOMENIK PONESREČENIMA LETALCEMA

V Achirasi, kjer sta se lanskega leta smrtno ponesrečila, ob času manever, Alejandro Fernandez in Norberto Nuñez so jima sedaj postavili spomenik.

PROSLAVA V SPOMIN MARCONIJA

V četrtek dopoldne se je vršila v mestni katedrali na pobudo italijanskega poslanstva, spominska maša za pred kratkim umrlega italijanskega učenjaka Guillerma Marconija. Komemoracije so se udeležili razen osebja italijanskega poslanstva tudi člani drugih diplomatskih in konzularnih zborov, državni predsednik s svojimi ministri ter drugi državni in občinski zastopniki. Udeleželi so se ceremonije tudi še kardinal Copello, razne znanstvene organizacije ter mnogo

članov italijanske kolonije. — Komisija za počastitev Marconija, ki ji načeluje inž. Domingo Selva, je povabila vse organizacije in društva ter posameznike, ne oziraje se na narodnost in prepričanje, da se udeležijo javne proslave za Marconija, ki se bo vršila v ponedeljek, 2. avgusta ob 5.30 popoldne v dvorani Círculo Italiano, Florida 374.

NOVI POLJSKI MINISTER ARGENTINI

V torek ob 11. uri dopoldne je predal svoje akreditivne v roke državnega predsednika, gen. Justa, novi poljski opolnomočeni minister g. Zdzislaw Kurnikowski.

NOVI PRISELJENCI

Črez Ocean je letos v prvih 6 mesecih prišlo semkaj, t.j. v Argentino, 23.935 oseb. Lansko leto pa v tem času 22.833 oseb; torej se je letos priselilo 1.102 oseb več kakor lani.

DR. JULIO ROCA POSETI VARGASA

Za sredo popoldne je bilo sklicano izredno zasedanje senata, da se sankcionira načrt predloga dr. Alfonsa L. Palaciosu o varstvu šolskih otrok in se odobri dovoljenje, da se sme odstraniti iz države ter zapustiti svoje mesto državni podpredsednik dr. Julio A. Roca. Senat je predlog dr. Palaciosu sprejel v celoti. Istotako je bilo dovoljeno, da sme dr. Roca iz države.

Dr. Julio Roca gre namreč v Brazilijo, na pobavo brazilskega predsednika dr. Vargasa, da se udeleži v Rio de Janeiru državnih slavnosti, ki se bodo vršile 7. septembra t.l.

NAPAD NA NAŠEGA GOSTILNIČARJA

V nedeljo, že pozno v noč, ko je imel gostilničar Karl Terplan zapreti svojo gostilno, je prišlo v lokal 6 neznancev, ki so zahtevali pijače, Terplan jim je seveda postregel. Ker je bila že pozna ura, je gostilničar prosil, naj brž popijejo in plačajo, ker mora zapreti. Ti pa, na mesto, da bi plačali, kar so popili, so skočili nanj ter ga z noži obklali. Eden je celo oddal nanj strel in ga tudi zadell. Po izvršenem napadu so si roveži zbežali. Došla je policija, ki je nevarno ranjenega Terplana nemudoma dala odpeljati v bolnišnico Fiorito ter se spustila za pobežlimi

razbojniki. Terplanova restavracija se nahaja v ulici Chacabuco 501, na Avellanedi, ter je Slovincem dobro znana, ker je tam zbirališče avellanedskih Slovincov in Prekmurcev.

SMODNIŠNICA ZLETELA V ZRAK

Blizu postaje Malargue, v Mendoza, je v soboto nekaj pred 9. uro zjutraj nastala silna eksplozija. Zletela je v zrak tamkajšnja zaloga razstreliva YPF. Pri tej nesreči je 6 delavcev izgubilo življenje, uradnik Nilo Pereira pa je bil lažje ranjen. Med ubitimi je tudi neki Santiago Suretich, ki je najbrž Jugoslovian. Kako je eksplozija nastala, še ni popolnoma dognano.

STRAŠNA SMRT SLEPCA IN NJEGOVE DRUŽICE

Estefania Fernandez, stanujoča v ulici Trafal št. 3653, je dala 49 letnemu slepem Moisezu Farji, za nekaj pesov v najem neko iz pločevine in desk zbito barako, ki se je nahajala na praznem zemljišču, blizu nje nega stanovanja. Tu je živel nesrečni slepec s svojo družico Josefino. V ponedeljek okrog 11. ure ponoči, je začelo v tej baraki goreti. Sosedje so stvar sporočili ognjegascem, ki so prišli in požar kmalu ugasili. Ko so dalje brskali po pogorišču, so našli med drugimi zgorelimi stvarmi tudi trupli obeh stanovalec. Bili sta popolnoma zgoreli. Kako je ogenj nastal, ni znano, domnevajo pa, da je eksplodiral "calentador".

VALDEZ CORA OBDOJEN

V ponedeljek se je vršila pri tukajšnjem zveznem sodišču razprava proti Ramonu Valdez Cori, ki je, kakor znano, v juliju 1935. leta v senatu, tekmo "razprave o mesu", ustrelil senatorja za prov. Santa Fe, dr. Enza Bordabehereja. Ubijalec je bil obdojen na 12 let ječe. Sodnik dr. Poecard, ki je zahteval 25 let zapora, se je pritožil zaradi prenizko odmerjene kazni.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI
ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpušaji, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju.
ZIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
Popolno ozdravljenje \$ 30.—
Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070
Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

SLOVENSKO PROSVETNO

DRUŠTVO I.

S.P.D. I. priredi v nedeljo dne 15. avgusta ob 4 uri pop. v svojih prostorih, ulica Gral. Cesar Díaz 1657 lepo domačo zabavo s petjem in igro v enem dejanju.

Čisti dobiček je namenjen v prid Slovenske šole na Paternalu.

NAŠI NOVI PRISELJENCI

BANCO GERMANICO DE LA AMERICA DEL SUD, Avenida L. N. Alem 150, sklicujoč se na objavo v prejšnji številki SLOVENSKEGA LISTA, priobčuje seznam onih potnikov jugoslovanske narodnosti, ki so se vkrcali v Splitu, dne 15. t. m. na motornik NEPTUNIA in katerim so bile prevoznice tudi izpostavljene potom višje imenovanega avoda. Novi priseljenci so:

Guljašević Rozalija, Guljašević Marija in Guljašević Helena iz Osijeka, Ljerman Slavka in Ljerman Josip iz Pakoštanj, Smirčić Ivana, Smirčić Nevena, Smirčić Mariica, Smirčić Anka in Smirčić Ivan vsi iz Premude, Stukel Ivanka in Stukel Lojzka iz Semiča, Orovič Danica iz Zagreba.

Navedeni motornik prispé v tukajšno luko, kakor vedno v ponedeljek ob 7 uri zjutraj.

Sorodnike mladoletnih opozarjamo, da naj nikakor ne pozabijo s seboj donesti osebne dokumente, ker so v Imigraciji neobhodno potrebni.

TEČAJ ZA ESPERANTO

Tukajšnje združenje esperantoy nam poroča, da se lahko vsak, kogar zanima, uči esperanta potom korespondence ali pa osebno. Zainteresirani naj se potom pisma ali pa osebno obrnejo od 20 do 22 ure na Asociación Esperantista Argentina (Sección Enseñanza), calle Misiones 369, Bs. Aires.

DOMAČE VESTI

VILE ROJENICE

sobiskale Gomiščekovo družino v zavodu "Lipa" ter jo obdarile s krepkim dečkom.

Naše najiskrenejše čestitke!

ŠTORKLJA

V četrti reki v provinci Cordoba, se je že v tretje oglasila štorclja, ter je edino tam bivajočo slovensko družino Franca in Julka Konič obdarila poleg že prej z dvema dečkoma sedaj še s punčko, ki ji bodo dali ime Snežinka, Olga. Čestitamo!

HIMEN

Poročila sta se Margarita Kizma in Frane Plauder, doma iz Prekmurja v Jugoslaviji.

Nevesta je stalna naročnica naše lista. Mlademu zakonskemu paru želimo v imenu čitateljev in čitateljic vso srečo.

ČASOPIS NAŠIH BOJEVNIKOV NA MADRIDSKI FRONTI

Jugoslovanski protifašistični bojovníki v Španji, ki imajo svoj batalion z imenom Dimitrov, in ki ga vodi neki bivši srbski polkovnik, izdajajo tudi svoj list, z istim imenom kot ga nosi batalion. Dozdaj smo prejeli štiri številke, ki je posebno zadnja zelo pestra ter tiskana na dobrem papirju. Zelo značilen je članek kapitana Gustinčiča, ki bo odredil štetja jugoslovanskih prostovoljcev in pravi, da bi štetje ne bilo popolno in pravilno, če bi se zapisalo, da se borijo v Španji samo Jugoslavlani, marveč da, more biti pravilno povedano: Slovenci, Hrvatje in Srbi, ki niso vsi iz Jugoslavije, s tem pa se jim ne sme odrekati narodnosti.

Te besede bi si smel marsikateri pravnet "Internacionalec" vzeti k sreči, ki bi kmalu ljudi, ki ljubijo svoj kraj in svojo domovino imenovali za fašiste.

Naše mnenje je, da kdor ne ljubi svojega jezika in svojega naroda, tudi drugega ne more. Resničen narodnjak, ki mu beseda ni prazna fraza, more biti tudi dober internacionalc.

Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemamo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klientov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite

NOBEDEN BOLJŠI kot SLOVENSKI ODDELEK na

BANCO HOLANDÉS UNIDO SOCURSAL BUENOS AIRES

Centrala:
BME, MITRE 234

Podružnica:
CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VOŠTIC — IZSELJENSKA POŠTA (Postrežan

KROJAČNICA

DONATO ALVAREZ 2059 BUENOS AIRES
(pol kvadre od Av. San Martín)

Vam nudi svojo najboljšo postrežbo ter Vam sporoča, da ima v svoji krojačnici na razpolago in ogled veliko izbero raznovrstnih oblik in površnikov.

Volnene obleke od \$ 48.— do \$ 110.—
Volnene suknje od \$ 52.— do \$ 125.—
Hlače "Fantasia" od \$ 8.— do \$ 25.—
Čiščenje obleke in lijanje \$ 2.—

Sprejemam vsakovrstne poprave obnošenih oblek!
Delo prvovrstno — Blago trpežno — CENE ZMERNE
Obiščite me in se boste sami prepričali! — Rojakom se priporoča

Stanislav Maurić

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

Vesti iz organizacij

O SAMOIZOBRAZBI IN SAMOZAVESTI

Neštetokrat smo že čitali v našem izseljenskem tisku ter slišali na raznih izseljenskih sestankih, da moramo "samoizobraževati" in "samovzgojati", ker je le v "samoizobrazbi" in "samovzgoji" naša rešitev: bolje se nam bo godilo na vseh koncih in krajih in celo svet se bo začel drugače sukati, nego se danes suče. Iz člankov in govorov smo mogli videti, da je v naših izseljencih velika želja po izobrazbi, želja, ki je povsem razumljiva; v takšnem mestu kakor je Buenos Aires, kjer je več prebivalcev na kupu nego vseh Slovencev na svetu, prihaja naš človek v dotiko z mnogimi ljudmi, vseh narodnosti in mnogih slojev, in čim širši je krog oseb, s katerimi občuje, tem bolj raste v njem neprijetna zavest, da je mnogo stvari, o katerih nima najmanjšega pojma — da je njegova izobrazba pomajkljiva. Čuti se inferiornega napram drugim, v katerih vidi, da več vedo kot on, in zase v njem poraja želja, da bi širil in poglobljil svoje znanje.

Zato bi človek mislil, da je za kakšne izobraževalne tečaje, za predavanja za recitacijske večere, in podobna izobraževalna sredstva naše izseljenstvo zelo hvaležen in sprejemljiv element, da z veliko vnemo čita dobre knjige in da se sploh zanima za vse, kar more njegov duševni nivo dvigati.

Naši ljudje so se res začeli sami izobraževati. Segli so po knjigah — a po kakšnih? Obisk v katerikoli knjižnici nam pokaže, da so razni fantastični, pustolovski in sploh šundromani popolnoma obrabljeni, in zamazani, kar dokazuje, da so šli že skozi sto in sto rok, do čim stoje resna dela, iz katerih se človek res lahko kaj nauči, največkrat nedotaknjena, sveža in čista, kakor da so pravkar prišla iz knjižarne. Edini list, ki nam služi bolj za informacijo nego za izobrazbo, je klonil (menda je moral, da zadovolji čitatelje) pred tem izprženim okusom in objavlja dva brezkončna romana, ki sta — naj mi uredništvo oprost — brez vsake vrednosti. Kam "samoizobraževanje" na podlagi takšnega branja vodi, ni težko ugeniti: človeka pripravi še ob ono razsodnost, ki mu je prirojena.

Poleg te vrste "samoizobražujočih" se ljudi, ki so v presojanju lastnih sposobnosti bolj skromni, ponizni, imamo v našem izseljenstvu še drugo vrsto takih, ki se tudi sami "izobražujejo", a se vendar od prvih bistveno razlikujejo: ne čitajo romanov, marveč segajo po ceneni politično-tendenčnih brošurah, in niso skromni, marveč je njihova "samoizobrazba" združena z veliko samozavestjo. Če je človek iz druge skupine prebavil brošurico za 30 cts. se že čuti učenjaka; če si je pa še kakšno letnico in kakšno ime zapomnil ter si kakšno frazo prisvojil, potem pa je kar strokovnjak, ki ti v desetih minutah reši vsa vprašanja, katera tarejo sodobni svet. Takšni politični učenjaki vplivajo očarjujoče na svojo okolico, ki onih brošuric ni prebavila, in ker so ponavadi — baš radi plitkosti svojega znanja — naravnost izlamsko fanatični, ustvarjajo iz svojih občudovalcev fanatike, ki sovražijo vsakega, kdor ne misli tako, kakor takile učenjaki pridigujejo. Od teh političnih modrijanov so izvirale doslej vse mrčnje v našem izseljenstvu, ki so povzročile, da buenosaireski Slovenci po deset in še več letih društvene delovanja pravzaprav še nič skupnega ustvarili nismo.

S samoizobraževanjem nimamo torej v našem izseljenstvu najboljših izkušenj in bil bi zato že skrajni čas, da se lotimo izobraževalnega dela na resnejši podlagi.

Kje in kako? Treba bi bilo začeti z rednimi predavanji v naših društvih in sicer o vseh mogočih vprašanjih, s katerimi si naši ljudje belijo glave; potrebni bi bili recitacijski večeri; v Slovenskem listu bi bilo treba cenzurirati nekoliko tista dva romana in narediti prostora za poučne članke in razprave; organizirati bi bilo treba dobro knjižnico itd.

Za vse to je treba izobražencev, kateri bi se pa tudi morali zavedati, da je človek upravičen počivati le takrat, kadar je utrujen ali pa zaspan. Morali bi se lotiti dela, z onim idealizmom, kakršnega smo bili vajeni pred leti doma, in uspehi gotovo ne bi izostali. Od frazarskega "samoizobraževanja" bi prišli tako do resničnega in resnega izobraževanja našega izseljenstva in

Z NEDELJSKE PRIREDITVE DRUŠTVA "IVAN CANKAR"

Če vpoštevamo vse okoliščine, je nedeljska prva prireditev društva "Ivan Cankar" iz Saavedre, bila kar dobro podana. Ne bomo govorili s kritičnega stališča, vendar lahko rečemo, da so vsi igralci prilično dobro rešili svoje vloge. Manjkalo je seveda marsikaj pri tem in onem, največja pogrška pa je bila, slaba slovenska izgovorjava. Ščasoma pa se bodo tudi ti nedostaki popravili.

Pevski zbor iz Saavedre je zapeel dve pesmi, ki sta bili obe, posebno prva dobro podani, vendar bi priporočali za začetek lažje skladbe. Enako je tudi pevski zbor Ljudskega odra dovršeno podal tri pesmi in je posebno ugajal mešani zbor.

Godbi Ljudskega odra je treba priznati, da je igrala dobro.

Po končanem sporedu se je vršila običajna prosta zabava s plesom, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Obisk je bil srednji.

PEVSKI KONCERT

Znani radijski zbor "Kubik" bo priredil v nedeljo, dne 29. avgusta v znani dvorani v ul. Alsina 2832 lep koncert zbranih pesmi najboljših svetovnih skladateljev. Zbor bo nastopil s slovenskimi, srbohrvatskimi, italijanskimi in argentinskimi pesmami. Ljubiteljem lepega petja se nudi lepa prilika obilnega duševnega užitka.

Obisk v zavodu "Lipi"

Že večkrat sem želel od bližje videti fantece, ki so se bili svoj čas tako lepo postavili na prireditvi S.P.D. I. Zato mi je ravno prav prišlo povabilo g. B. Gomiščka, ki sem se mu preteklo soboto odzval. Predstavljal sem si, da bom našel kopico otrok, ki se bodo igrali z žogo kje na dvorišču. Predstav-

puhla samozavest bi se umaknila ustvarjajoči zavesti, da moremo s složnim delom močno dvigniti našo kolonijo v vsakem oziru.

I. P.

Prihodnjo nedeljo vsi v Alsino 2832!

Prihodnjo nedeljo se uprizori, kakor smo že javili, Niccodemijska trodejanka "Učiteljica", prelepa igra, ki bo gotovo ugajala občinstvu, saj so tudi igralci, ki v njej nastopajo, tako zaljubljeni vanjo, kakor doslej v malokatero. Prireditve se bo vršila v znani dvorani v ul. Alsina 2832, dve kvadri od trga Plaza Once, kjer se vršijo skoro vse naše prireditve.

Vsi, ki so lani videli "Scampolo", igro, ki jo je spisal isti pisatelj Niccodemi — in takih je prav mnogo, saj se je igra celo ponavljala, in z zelo lepim uspehom — prav gotovo ne bodo zamudili prilike, da vidijo tudi to delo spretne in svetovnoznane dramaturga.

O vsebini "Učiteljice" smo na kratko že pisali. Genljiva zgodba nesrečnega dekleta in nesrečne nezakonske matere, ki jo pa končno le doleti bremejna materinska sreča, da najde živega in zdravega svojega otroka, o katerem je bila že prepričana, da ga ni več med živimi — je ta igra. Do srca seže in globokega vzgojnega pomena je. Ni samo za kratek čas in za razvedrilo: človeka pripravi do tega, da razmišlja, se poglobi vase in se srčno izpopolni.

Ljajte si moje začudenje, ko sem na prijazni "naprej" vstopil ter našel fantece pri učenju, kot bi bili v pravi šoli, s to edino razliko, da bi po vseh šolah ne našel tistega reda in ubogljivosti, kot sem oboje opazil v "Lipi". Videl sem tudi, da vsi učenci, Slovenci in Argentinci, ne samo ubogajo, temveč tudi resnično spoštujejo svojega voditelja.

Kot mi je povedal g. voditelj, je bil obiskal zavod tudi naš poslanik dr. Cankar z gospo in dr. Kjudrom, a da ni bilo nič omenjenega v S. L. Obljubil sem, da bom pri uredniku podrezal, naj bodo bolj pazljivi glede vseh dogodkov, ki se tičejo naše naselbine.

V zavesti, da sem videl lep dokaz požrtvovalnosti našega izseljenca na kulturnem in socialnem polju, sem se poslovil od g. Gomiščka. Ki me je pospremil do postaje. Fran Kovač, t.č. tajnik SPD. I.

Kako bi opisali prelepe prizore, ki jih je igra polna? Kako bi opisali na primer prizor, ko mati-učiteljica išče med svojimi šolarkami svojo hčerko, o kateri ve, da je med njimi, a je ne pozna? Takšne prizore je treba videti, je treba sodoživljati z igralci, ki jih ustvarjajo.

Začetek prireditve je napovedan za 4.30 popoldne. Cenjene rojakinje in rojake prosimo, naj bodo točni, da ne bomo drug drugega čakali.

In še nekaj! Naše kulturne prireditve imajo tudi družaben značaj, ker se po sporedu vrši prosta zabava, pri kateri imejo naši ljudje, ki se radi dela ali oddaljenosti le po redkoma vidijo, priliko, da se porazgovorijo in tudi v domači družbi pozabavajo. V tem pogledu so se zadnje čase slišale pritožbe, da so sporedu predlogi in je proste zabave ter plesa premalo. Radi tega je na sporedu samo igra in bodo torej takrat prišli na svoj račun tudi takšni, ki predolgih sporedov in prekratkih prostih zabav nimajo radi. Tekom proste zabave bo tudi par cvetličnih valčkov, da bo v dvorani bolj pestro, živahno in bolj "po naše".

Na svidenje prihodnjo nedeljo, 8. avgusta, na tej lepi prireditvi!

ODBOR.

Gospodarsko podporno društvo Slovencev v Villa Devoto.

vabi

cenjene rojake in rojakinje na

Domačo zabavo

NEDELJO, 1. AVGUSTA

alica Simbrón 5148 v Villi Devoto

Za obilno udeležbo se priporoča

Odbor G. P. D. S.

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires

VABILO

Na veliko prireditev slovenske šolske dece, ki se bo vršila v nedeljo dne 22. AVGUSTA, točno ob 4 uri popoldne, v veliki dvorani

CENTRO ARMENIJO

Calle ACEVEDO 1353

(Višina RIVERA 800 — CANNING 1300)

Uprizori se prelepa igra v treh dejanjih:

"Izgubljeni Raj"

Spisal Leopold Turšič.

Zraven tega še komičen igrokaz:

"TUDI MAČICE IMAJO SOLO"

in več drugih lepih točk. Izvajali bodo obe igri otroci slovenske šole, od 3 do 14 let stari.

Sodelujedo tudi ostala narodna društva.

Bolj podrobno obvestimo pozneje.

Dvorana bo za slučaj mrzlega vremena zakurjena, ker ima centralno kurjavo.

Že sedaj opozarjamo na točnost, ker z izvajanjem programa ne bomo nič čakali.

Ta dan bo praznik ne samo za mladino, ampak tudi za vse ostale Slovence.

Vsa ostala slovenska društva prosimo, da ta dan, kakor tudi dan prej, to je v soboto zvečer, ne prirede nikakih zabav.

K mnogobrojni udeležbi vabi

ODBOR ŠOLSKEGA DRUŠTVA.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samo pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujte samo potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodete pri BANCO GERMANICO najboljše posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer, ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Slovenci doma in po svetu

ITALIJA PRIPRAVLJA UVEDBO NOVIH DAVKOV

Trst, junija 1937. — Z vseh strani prihajajo poročila, da namerava Italija uvesti nove davke. Za sedaj baje pripravljajo material za proučitev možnosti, kaj bi se še splačalo obdavčiti in kaj bi čim več prineslo. Te nove davkatve bodo bržkone še težje za našega človeka kot so bile dosedanje. Ob uvedbi novih občinskih davščin na govejo živino, konje, prešiče in sploh na vse domače živali razen mačk in kokoši, so se naši ljudje upirali tem bremenom. Ker niso ničesar dosegli, so po nekod začeli kar na debelo odprodajati živino iz hlevov, drugod so jo morali, če so hoteli zadostiti zahtevam davkarje, ponekod pa so počasi z leti zginili s hlevov vsi repi. Tako so prvotne davščine na živino, kljub temu, da so jih ponekod zvišali do skrajnega maksimuma, leto za letom padale zaradi pešanja živinoreje.

Sedaj pa pričakujejo obdavčenja vseh idrijskih čipkaric. Kaj naj k temu pripomnimo. Idrijski so že itak tako težko prizadeti, da težje bi skoro ne mogli biti. Saj je moralo nad polovico rudarjev v svet za kruhom. Danes potemtakem bodo morale Idrijske opustiti tudi svoj obrt, kajti gotovo je, da ne zaslužijo toliko iz delovanjem čipk, da bi lahko na te dohodke plačevali kakršne koli davkatve.

Iz okolice Št. Petra na Krasu pa poročajo, da so tamkaj vse poti, ki peljejo na državne in deželne ceste popisali nalašč zato poslani inženirji. Baje bodo morali občani plačevati poseben prispevek oziroma nov davek, ki bo odmerjen po razmerju občinskih cest, speljanih na državne in deželne ceste.

Iz Ilirske Bistrice poročajo, da je tamkaj posebna komisija popisala okna in vrata v vseh stavbah. Spominjamo se še, da se je o davku na okna in vrata govorilo takoj po okupaciji, vendar do tega pri nas le ni prišlo. Sedaj pa menda res nameravajo uvesti davke tudi na to.

Da si ne bi kdo mislil, da je to samo domnevanje in sklepanje, naj

pripomnimo, da smo obveščeni od merodajne strani, da je dobilo finančno ministrstvo nalog, naj določi posebno komisijo, ki naj prouči in končno predlaga, kakšni davki bi se še lahko uvedli v fašistični Italiji. Naj jim svetujemo: na fašistične znake, pa bo kmalu dovolj denarja v državnih in samoupravnih blagajnah. Torej ni 5 postotno državno posojilo prav nič zaleglo. To je bilo tudi pričakovati. Naše ljudi te predpriprave razburjajo, zlasti ker se širijo govorice, da bo novo obdavčevanje zavzelo najširši obseg. Tako obetajo tudi obdavčenje raznih mlečnih izdelkov, kot sir in maslo itd. Sicer pa nam bo bližnja bodočnost pokazala, kaj vse bo zajelo novo obdavčevanje.

OBČINSKI RAČUNOVODJA V ILIRSKI BISTRICI ARETIRAN

Reka, junija 1937. — V reške zapore je bil priveden občinski računovodja Caharija, uslužben na županstvu v Ilirski Bistrici. Osumljen je baje nekih pomanjkljivosti v uradnem poslovanju. Ljudje namreč sklepajo, da je ta sum samo namišljen zato, da bi pod to pretvezo lahko odslužili Slovence. Omenjeni Caharija je namreč uslužben pri ilirsko-bistriški občini že dolga leta, morda celo od l. 1920, ali pa naslednjih dveh let. Ko je bistriška občina obsegala samo še trg Il. Bistrica je bil tu uslužben kot občinski tajnik in je vodil občinske posle vestno in dosledno. Bil je priden uradnik ki je svoje delo opravljal v zadovoljstvo vseh in vodil občinsko upravo zelo uspešno. Saj takrat ni občina zahtevala od občanov skoro nobenih davščin, a je imela veliko prihrankov, ki pa so v poznejših letih zginili in se v zadnjih šestih letih spremenili v milijonske breme. O poteku preiskave proti omenjenemu občinskemu uradniku — Slovence bomo sproti poročali.

ITALIJANSKE BANKE POŠILJAJO NA NAŠO ZEMLJO TALIJANSKE KOLONE

Gorica, junija. — O tem vprašanju je bilo v našem listu že večkrat govora. Gospodarska kriza in specialne razmere v Italiji so prisilile našega kmeta da je šel na boben Italijani so to prav spretno izrabili v svojo korist. Za nisko ceno so kupili naša posestva in nanje naseljuje svoje ljudi iz Italije. Toda s tem še ni končano vse. Hočejo najprej italijanizirati to zemljo in še uničiti našega človeka. Takih primerov imamo že več. Danes pa dodajemo drugega. V Vipavski dolini, znano nam je zaenkrat samo v Dornbergu, a zgodilo se je tudi že v bližnji okolici, so pred nedavnim časom naselile banke italijanske kolone na naša posestva, ki so šla na boben. Te družine kolonov so zelo številne in posestva pa precej majhna, tako da nikakor ne morejo preživljati vseh družinskih članov. Kajti te družine štejejo ne prav redko do 14 ljudi! In ker se ne morajo na noben način preživljati padejo na rame najbližji instituciji — na občino. Ta

jih mora prav lepo rediti, in se ne sme prav nič upirati. Tako gredo težki stotaki in tisočaki domačega občinskega denarja prav za prav za tujce. Naši kmetje pravijo, da je to huje kot vsaka toča...

TUDI PLEMITAŠE V ITALIJI JE ZAJELA KRIZA

Št. Peter na Krasu, junija 1937. — Naš list je že poročal, da zidajo novo obsežno parno žago v Koritnicah pri Knežaku. Podjetje je laško, a seboj bo pripeljalo samo laške uradnike in je odklonilo vse domače, ki so zaprosili za zaposlitev v pisarnah podjetja. Podjetje si je zagotovilo eksploatacijo v snežniških gozdovih, last kneza Schoenbrunn-Waldenburga, ki je za dobo 15 let odstopil podjetju gotov kompleks gozdov v sekanje s pogojem, da podjetje plača državi 5 postotno posojilo za posestva kneza Schoenbrunn-Waldenburga. Iz tega je sklepati, da gospodarstvo omenjenega kneza, ki je lastnik obsežnih gozdov okrog Snežnika, ni baš rožnato.

VIHAR IN TOČA NA KRASU

Ko je val silne vročine narastel do viška, je nad Goriško in Tržaško prišla viharina ploha. Po nekaterih predelih je padala debela toča, ki je uničila zlahke vinograde pod Sv. Križem pri Trstu in vinograde v Mirniku v zapadnih Brdih. Kjer pa toče ni bilo, je dež kmetijskim pridelkom zelo pomagal, ker je posebno na Krasu grozila suša.

ROPARSKI NAPAD NA ŽUPNIKA V BRANICI NA VIPAVSKEM

V ponedeljek, 8. p.m. ponoči sta dva neznana moška vdrla v župnišče v Branici na Vipavskem ter pokradla iz shramb gnjati in druge dobrine. Predrznega sta se splazila tudi v spalnico, kjer je počival župnik Franc Kos. Ko se je župnik ob ropu zbudil in zavpil, ga je eden izmed tolovajev popadel za vrat. Ker se je župnik branil in še glasneje vpil, ga je drugi ropar udaril s palico po glavi, da ga je oblila kri in je padel v nezavest. Roparja sta zbežala, nesoč s seboj ves denar — 300 lir — kar ga je župnik imel.

MALE VESTI

— V bitki na Guadalajari je padel med mnogimi drugimi miličniki "prostovoljec" tudi neki Trušnjak Ivan.

— Posebni vlak organizma ljubljanske "Putnik" za Gorico. Vlak bo šel konec tega meseca. Izletniki

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

NUDI SVOJIM ČLANOM:

Čitanje časopisov in revij iz domovine in Severne Amerike
Čitanje knjig najboljših domačih in tujih pisateljev.
Priložnost za pevsko ali dramatično izobrazbo.
Znižanje vstopnine na prireditve in prosto domače zabave.
Kulturni cilj: širjenje in izboljšanje glasila in drugih izobraževalnih pripomočkov.

Gospodarski cilj: Ustanovitev lastnega doma, itd.
Brezplačno kroglišče.

V tvojo korist je, da postaneš član tudi ti.
Društveni prostori:

GRAL. CESAR DIAZ 1657 — BUENOS AIRES

bodo obiskali Sv. Goro, Trst in Sredpolje (Redipuglia).

— Karabinerji iz Kanalskega Kala so aretirali brata Pertovta Stanislava in Ivana, ker sta osumljena umora njune tete Marije Pertot.

— Blizu Renč so našli delavci na cesti proti Biljam mrtvega Franca Siliča, starega 47 let, doma iz Bilj.

— Velik požar je vpepelil v Čezsoči kar štiri domačije in sicer Antonu Čopiju, Francu Šulerju, Josipini Bergine in Ljudmili Komac. Škoda znaša 60.000 lir.

— Sodišču je bil predan 24letni Pisk Angel iz Ponikev nad Sv. Lucijo, ker so dobili pri njem 6 litrov žganja.

— Tatovi so okradli v noči med 15. in 16. junijem trgovko Amalijo Vinkler iz Lokve na Trnovski planoti. Odnegli so ji za 1000 lir blaga.

— Sodišču sta bila predana 26 letni Planišček Atilij iz Gorice in 25 letni Aldo Gumana iz Standreža, ker sta žalila vojaščino.

— Mussolini je pohvalil ministra Tržačana Cobolli-Gigli (nekdanj Koba), ko se je vrnil iz Abesinije in mu je pokazal slike cest, ki so jih sedaj zgradilj.

— Težje poškodbe je dobil Križman Rudolf, star 31 let, iz Bazovice, ko se je peljal z vozom proti Duvljam. Zaradi slabe ceste se je voz nagnil in Križman je tako nesrečno padel z voza pod konje, da je dobil težke notranje in zunanje poškodbe. Prepeljali so ga v tržaško bolnico.

ŠE ARNALDOVA DREVESCA

Za Binkošti je bilo v Rihemberku posekano eno onih drevesc, ki so jih morali po vseh vaseh posaditi ob smrti Mussolinijevega brata Arnalda. Ker niso mogli karabinerji iztakniti krivca, so pozvali na karabinersko postajo komaj enajst-

letnega dečka, ter ga hudo pretepali, da bi iz njega izsilili priznanje, da je on bil krivec. Deček, ki je povsem nedolžen, je kljub groznim mukam, vztrajal pri svojem zanikanju vsake krivice, tako da so ga morali izpustiti.

NEMCI O GOSTOVANJU LJUBLJANSKE OPERE V TRSTU

Poučen za nemško naziranje je članec ki ga je gostovanju ljubljanske opere v Trstu posvetila znana "Frankfurter Zeitung". Najprej govori o slovenski in hrvaški narodni manjšini v Italiji in o njenem položaju, nato pa med drugim nadaljuje:

"Italijansko-jugoslovanski sporazum je prinesel narodni manjšini vidno olajšanje in italijanska oblastva so dovolila ljubljanski operi slovensko gostovanje v Trstu. To gostovanje se je razvilo v manifestacijo italijansko - jugoslovanskega zblizanja. Slovenci in Slovenke, ki so bili med poslušalci seveda v večini, so bili do solz ginjeni, ko so po skoraj 20 letih prvič spet stali pred njimi pevci in Ljubljane in jim predvajali igro v njihovem maternem jeziku. Bili so trenutki, ko je glasno ihtenje napolnilo vso hišo. Tudi navzoči Italijani so bili ginjeni spričo takih čustvenih izlivov. Predstavi so prisostvovali mnogi tuji konzuli, med njimi tudi zastopniki držav, ki jim sporazum med Rimom in Beogradom ne gre v politični račun. Takšni tudi gledalci so si morali na tistem pač zastaviti vprašanje, ali sprava med dvema sosedoma, ki vrača polmilijonski narodni skupini pravico do materinega jezika, ne pomeni boljšega prispevka evropskemu miru, kakor nekaj kakršnihkoli paktov s pripadajočimi vojaškimi dogovori. Marsikateremu državniku bi želeli, da bi bil prisostvoval tržaškemu gostovanju ljubljanske opere." Hm...

IZKUŠENA BABICA
ANA CHRPOVA
Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson
Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo
ENTRE RIOS 621
U. T. 38 Mayo 8182

Reklamna cena
JAME.
Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico
\$ 225.—
Avda. SAN MARTIN 2706
U. T. 59-0504
(Na pol kvadre) Buenos Aires

Dr. J. HAHN
Zdravnik bolnišnice Durand
Notranje bolezni — Pljuča — Katar — Jetika — Nahuha — Srce
Ženske bolezni — Neredno perilo — Vnetje in slabokrvnost.
Ultraviolečni žarki
Nizko plačevanje na tedenske obroke
Sprejema od 3 do 8 ure zvečer
TUCUMAN 2729 esq. Pueyrredón U. T. 41-4701 — Bs. Aires

LADIJSKE VOZNE LISTKE
za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino
za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

VLGATELJI BIVŠE AVSTRIJSKE POŠTNE HRANILNICE NA DUNAJU DOBE PREKO 10 MILIJONOV DINARJEV

Nаша Poštna hranilnica je začela 1. julija izplačevati vloge pri bivši avstrijski Poštni hranilnici na Dunaju. Napravila je že popis terjatev, iz katerega sledi, da je treba izplačati 17.250 hranilnih vlog v višini 13.3 milijona kron in 2843 čevljev vlog v višini 27.3 milijona kron, skupaj torej 40.6 milijona kron, kar predstavlja 10.1 milijona dinarjev.

IZVOZ BATOVIH ČEVLJEV IZ NAŠE DRŽAVE

Bat'ove tovarnice v Zlinu (Českoslovaška) so v zadnjem času prejele iz inozemstva toliko naročil, da vseh ne morejo izvršiti. Zato so odstopile jugoslovanski tvornici v Borovu naročilo za 100.000 parov čevljev za izvoz. To bo prvi primer, da se bodo iz naše države v večji meri izvažali čevlji.

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRE-a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučih, obli, stih jetrah, žolodcu, žilavju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane gobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

KAR 66 NOVIH DOKTORJEV

so te dni potrdili na zagrebškem vsenčljišču. To je bil za Zagreb vse-kakor dogodek, saj v enem dnevu niso razdelili na univerzi še nikdar toliko diplom. Med novimi doktorji je največ dijakov, na tudi nekaj takih, ki si že več let služijo v raznih službah svoj krah. Na juridični fakulteti jih je bilo promoviranih največ, namreč 34. Na bogoslovni štirje, na veterinarski sedem, na gozdarski eden, na medicinski pa 17.

BLEJSKO JEZERO Z GRADOM OSTANE SLOVENSKA LAST

Blejsko jezero z gradom, vilo "Zlatorog" in staro Murovo graščino je kupila banska uprava dravske banovine. Banovina bo na Bledu urenila vrtnarsko šolo, dočim bo grad spremenila v narodnoslovni muzej. Tako je odstranjena bojazen, da bi blejsko jezero z gradom moglo preiti kdaj v tuje roke.

NOVA PALAČA ZA PROSVETNO MINISTRSTVO

Prosvetno ministrstvo je najelo posojilo pri Državni hipotekarni banki v znesku 20 milijonov dinarjev, ki ga bodo uporabili za zgraditev palače prosvetnega ministrstva. Palača novega prosvetnega ministrstva bo stala v ministrskem delu mesta na zemljišču sedanjega narodopisnega muzeja. Prosvetno ministrstvo je za svojo palačo sedaj razpisalo natečaj, za katerega je predvidenih 20 nagrad v znesku 100 tisoč dinarjev.

NAD MORSKEGA PSA SE JE SPRAVIL

V Dubrovniku blizu neke kavarne ob morju se je sprehajal te dni 18-letni Šoletič Jože. Nenadno je zagledal na dnu tik ob obali morskega psa. Fant se ni dolgo pomišljal, skočil je v morje, zgrabil morskega psa za rep in mu zadril v glavo nož. Žival se je močno upirala, nakar je Šoletič priskočil na pomoč še neki fant. Ukrotila sta psa in ga potegnili na suho. Bil je dolg 180 sm. Junaški fant bo moral porezati plavuti in jih v dokaz poslati direkciji pomorskega prometa v Splitu zaradi izplačila nagrade.

AMERIŠKI ROJAKI SE POKLO NIJO SPOMINU KRALJA UJEDINITELJA

Ljubljana je spet sprejemala rojake iz Amerike. Z münshenskim brzim vlakom je potovala skozi Ljubljano večja skupina naših ameriških izseljencev. V skupini je bila pretežno večina Srbov in Hrvatov, nekaj pa tudi Slovencev. Rojaki so prišli na obisk v domovino, da pozdravijo svoje drage in da se poklonijo na grobu neznane vojaka na Avali, na grobu kralja Ujedinitelja na Oplenju in na Njeguševem grobu na Lovčenu. Na kolodvoru je ameriške rojake pozdravila velika množica občinstva z godbo "Zarje" na čelu. Godba je zaigrala rojakom v pozdrav več koračnic, nato pa je nagovoril ameriške rojake ravnatelj izseljeniškega urada g. Fink in jim želel najiskenejšo dobrodošlico. Rojaki iz Srbije so takoj nadaljevali pot, izstopila je le manjša skupina Slovencev.

AMERIŠKI IZSELJENCI SE ZAHVALJUJEJO SLOVENCEM

Belgrad, 30. junija. Jugoslovanski izseljenci, ki so prispeli semkaj, so bili tekom včerajšnjega dne sprejeti pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviču. Nato so se ogledali razne znamenitosti prestolice. Pripravljalni odbor za sprejem izseljencev jim je priredil sinoči v prostorih hotela "Srpska krona" banket. Povabljeni so bili predstavniki vseh tukajšnjih narodno-obrambnih, kulturnih in narodnogospodarskih organizacij ter časnikarji. Na razne pozdravne govore je odgovoril predsednik "Srpskega društva" v Pittsburghu. Najprej se je zahvalil za pripravljen sprejem ter poudarjal navdušen sprejem, ki so ga Slovenci pripravili našim izseljencem na Jese-keta se je dopisnik razgovarjal

nicah in v Ljubljani. Za časa ban-z izseljenci, ki so večina Srbi. Na vprašanje dopisnika o vtisu, ki so ga dobili ob vstopu v Jugoslavijo, so mu, videč, da je slovenski častnikar, dejali: "Prosimo vas, javite v listu, da je bil sprejem na Jese-nicah in v Ljubljani naš najsrečnejši dan. Posebno nas je presenetilo navdušenje in manifestacija ljudstva, ki nas je ganila do solz. Sporočite vsem bralcem, da smo se takoj pri vstopu v Jugoslavijo počutili kot doma."

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov
in **Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od

15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U.N.T. 59 - 1723

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom

Río Bamba 879 — Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

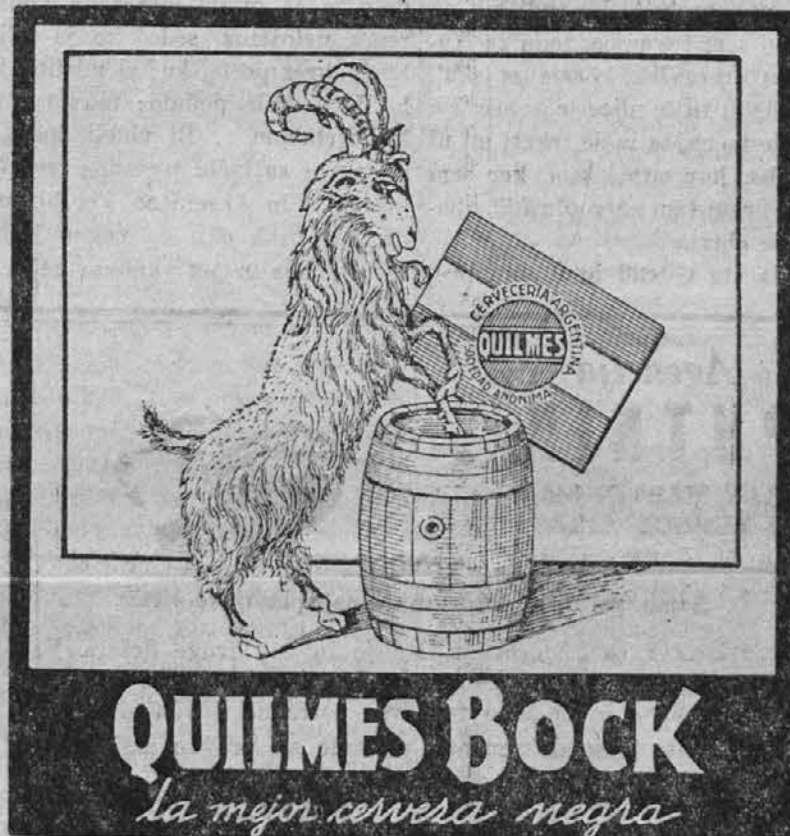
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijaliisti za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

FAVSTA

tja, kamor je videl, da dirja Karel Angoulémski z Violetto Tekel je mimo o-goulémski z Violetto Tekel je mimo o-

Kaj je delal Claude?... Planil je bil dra in Favsta ga je opazila!

Uganila je, kaj misli storiti. Skloni-la se je k človeku, ki je stal blizu nje,

in mu je šepnila nekaj na uho. Človek je pokimal in neutegoma stekel za

Claudem.

Bivši krvnik je ujel enega izmed splasnih konj za uzdo. Skočil je nanj

in zdrljal s trumo jezdecev, ki so se bili usuli za Pardaillanom. Ko pa je vi-

tez krenil v stran, se je Claude odcepil od preganjancev in jo je v skok ubral

proti vzporedni ulici, v katero je bil izginil Karel Angoulémski. Na ovinku

ga je baš se ujel z očmi, ko je zavil v Prgarsko ulico. Pogledal se je za njim.

Karel je mislil, da so mu preganjaj-ci za petami

Ves zasopel se je ustavil pred svojim dvorcem in zaropotal s trkalom tako

nepričakovano, da so služabniki v skr-beh prišli gledat, kaj je; ko so mu

odprli, je planil z onesevščeno Violetto v predsojbe in jo je položil na blazni-

jak... Baš tedaj je pridrl veljster Claude do hišnih vrat in je skočil s ko-

nja Vojvoda se je besno zapodil proti njemu ter vzdignil samokres. Claude,

ki je bil od razburjenja ves iz uma, ni niti pomislil na obrambo. Karel je

spoznal... V trenutku strela pa je zdaj-ci izgubil smer; kroglja je zgrešila Clau-

da. Mladí vojevoda je vzkliknil od prese-nečenja in z grozo pogledal Clauda. Ko

je videl, da se stoji sredi dima, je pla-nil k njemu in ga je prijel za roke:

"Ali sem vas ranil?..."

"Ne, ne!..."

"Stopite v hišo... in oprostite... Mi-slih sem, da naju zasledujete... Če bi vedeli, kako mi je draga... bil sem

kakor blazen... ves svet bi bil pobili!"

Nekaj trenutkov nato sta slonela Ka-rel in mladenka objeta v Claudovem naročju. Krvnik je tiho drhtel.

Ta minuta je bila vsem trem po dol-gem času prva minuta sreče. Čeprav so komaj poznali drug drugega, se jim je vendar zdelo, da žive skupaj od začet-

ka dni. Claude je zamrmral Violeti na uho:

"Jeli, to je mladi gospod, ki sem ga šel iskat k 'Dobri nadi', pa ga nisem našel?"

"Da!" je drhte odgovorila Violetta.

"Gospod", je tedaj izpregovoril mladi mož, ne da bi se prestal smehljati. Vio-

letti, "znano vam je, da ljubim tega angela, ki ste mu vi srečni oče. Spodobi se tedaj da vam povem, kdo sem. Ime

mi je Karel, vojvoda Angoulémski. Moja mati je gospa Marija Touchetova,

moj oče pa je bil Karel IX..."

"Kraljevski sin!" je vznemirjeno zamr-mrala Violetta.

In v njeni nedolžni dušici se je zbu-dil tih ponos, rodoben ponosu mile Pe-pelice.

V tiho Prgarsko ulico se ni slišal morilni krič in trušč. Globok mir je vladal v bogati dvorani. Violetta bi bi-la najraje umrla v tem pokoju, z glavo

naslonjeno na Claudove prsi, z rokami počivajočimi v Karlovih rokah. Vojvoda

pa je nadaljeval:

"Zdaj veste, kdo sem... Srečnega se bom štel, ako zvem v tej najlepši mi-nuti to svojega življenja tudi jaz, kdo je oče moje miljenke in moj bodoči

tast..."

"Kdo sem?" je ponovil z davečim se glasom. "Kdo sem, bi radi vedeli?..."

Karel ga je pogledal s tesnobno osu-plostjo.

"Oprostite", je popravil, "morda sem pre-naglo izrekel to željo... ne da Bog,

da bi vas sliši!..."

"Ne, ne!" je hropeče vzdihnil krv-nik

"Traba je, da zveste..."

In nehote je izmaknil Karlu roko, ki ga je držal zanj.

Karel se je ustrašil njegovega spate-nega obraza. Vztrepetal je, čeprav ni mogel uganiti Claudove misli.

"Ako je vaše ime skrivnost", je de-jal z vso preprostostjo svojega dobre-ga srca, "tedaj ga nikar ne povejte..."

Vprašal sem vas le zato, da bi vam lahko rekel: "Oče, blagoslovite najino

ljubezen, dokler ne stopiva pred sveče-nika, ki posveti najino zvezo..."

"Očka! Dobri moj očka Claude!" je zamrmrala iz dna svoje groze.

"Ne, ne!" je ponovil Claude. "Prav je, da hočete vedeti, kdo sem. Treba je tudi, da zveste, kaj nisem. Znaš, gos-pod vojvoda, da nisem oče tega otroka!"

"Oh", je kriknil krvnik z glasom bre-zmejne radosti, "blagoslovljen bodi, an-gel, za to, da si se sklonil do moje be-de!"

Tako govoreč je vzdignil Violetto v naročje. Za trenutek jo je s hripavim ihtenjem stisnil k sebi; nato jo je od-nesel v sosednjo sobo ter jo je polo-žil v naslanjač.

"Ne gani se" je dejal, "in ne boj se ničesar, tvoj stari očka Claude bo ure-ril vse... Dobila boš svojega kralje-viča. Kmalu boš vojvodinja Angoulém-ska..."

Vrnil se je k Karlu in je zaprl vrata za seboj.

Claude je jel zamišljeno hoditi po sobi.

"Kakor sem rekel, gospod," je izpre-govoril in mahoma obstal pred voajvo-do, "Violetta ni moja hči. Samo odgojil sem jo. Mislim, da vam ne more biti bogveka od tega, kaj sem ali kaj sem bil. Kdaj Povem vam le toliko, da mi je ime mojster Claude in da sem pariški meščan."

Težko sopeč je strahoma opazoval Karlov obraz, čakaje njegovega odgo-vora.

"Vidim, da imate v svojem življenju skrivnost," je rekel Karel.

"Violetta vam pove, kdo sem" je od-vrnil Claude z nerazločnim glasom.

"Nočem je vedeti" Karel je mahnil z roko, kakor bi se brauil.

Claude je globoko vzdihnil.

"Važno," je povzel z vidnim napo-rom, je samo to, da nisem oče vaše mi-ljenke. Violetta je hči njegove Prezvi-šenosti kneza Farneskega s plemenito gospodnjo Leonoro de Montaignes."

"Kardinal... to je tisti, ki sem ga videl v poviljnu na Monmartru?"

"Da, on je Violettin oče."

"Toda rekel je, da je njegova hči mrtva..."

"Misli je tako!"

"Kje in kdaj lahko govorim s kna-zom Farneskim?"

"Poiščem vam ga."

"Dajte, pomagajte mi, da se sesta-nem z njim čim prej."

Nerazodeta skrivnost je zijala med njima kakor brezno. Oba sta komaj čakala, da bi ušla drugemu izpred oči.

"Knez Farneski je edini, ki sme od-ločati o Violettini usodi," je povzel mojster Claude. "Jaz nisem njen oče... vobče ji nisem nič in radi tega..." je nadaljeval, "je pač najboljšje, da se še danes sestanete z njenim očetom..."

"Tudi jaz mislim tako," je pritrdil Karel.

Bivši krvnik je pobesil glavo, čutil je, da je vse povedano in da bi moral zdaj iti in poiskati kneza Farneskega. In vendar je stal mrko zamišljen na mestu in se ni ganil.

Mladí mož ga je opazoval s čedalje večjo tesnobo. Kdo je bil ta človek? Kaj je bil, da je njegov dotik romenil madež za Violetto?... Ko si je vojvo-da zadajal ta vprašanja, je zdajci opa-žil na Claudovem obličju izraz tolikšne bolečine, da so se vse njegove sumnje izpremenile v sočutje.

"Ne," je vzkliknil, "tako se ne mo-rega ločiti! V imenu nje, ki nama je obama draga, vas zaklinjam: povejte mi, kdo ste!..."

Krvnikov pogled je bil ves nežen in poln toge.

"Ali vam nisem že povedal? je dejal

V Munro!

Munro!... Ko bi bilo tako kot doma, da bi kar mežnarja poslal, naj pozvoni in oznani: "Kranjci skup!" Pa ni ne mežnarja, ne turna Kranjci pa so! Zares Pravi, pristni Kranjci, tam od Ljubljane, od Komende, Kamnika, od Svete Katarine, celo od ljubljanske krvi je kaj vmes, Toda, kako jih najti?

Munro se še kako najde Od Saavedre čez Florido tja proti Tigre leži in je seveda povsem novo naselje, že tako veliko, da se ne poznajo vsi med seboj. In prav to je tisto, kar je bilo meni narobe, ker tedaj, ko sem bil že pred mnogimi meseci tam prvič, so me vodili drugi, zato ni v moji glavi ostal nikak sled; zapiski pa tudi nezadostni.

Kje je ulica Carlos Tejedor, to me je zanimalo Zvedel sem, da lahko grem tja, ali tja... Če morda ve, kje bi imel trgovino neki Slovenec? sem pozvedoval in mi je razložil nek fant: "Si, un Aleman sera" ima debelo gospo. Štiri kvadre gori in dve tja...

Hm, ne gre mi v račun, ni aleman, in še manj s tako gospo... Pa naj bo Bo pa sprehod, ki tudi ni na do. Našel sem res ulico, toda za Augustinom Brezavšek, ki sem ga iskal, ni bilo sledu In še ulice je konec. Da kdor išče ta najde in še trkati mi ni bilo treba, kar odprl sem, ker sem že skozi vrata tam na voglu 700, opazil znane obraze

Seveda sta Gustel in Štefan pre-

kinila svoje trgovske pomenke o cuku, ki da se draži...

Dolgo vas ni bilo. Bó že leto nemara, kajne?

In še danes je kazalo, da vas ne najdem.

Seveda, s krivim naslovom. Duhovno življenje bi me tudi ne našlo, če bi poštar sam ne vedel dobro zame, je Gustel odgovorjal.

Taka je beseda: "Kdor nima v glavi ima v petah" Zato sem jaz meril danes Munro po dolgem in počez in oprezoval v vogelnih trgovinah, če je kje kak znan obraz.

Prav gospod. Sedaj je pa treba prah oplakniti in mraz pregnati. Je strupeno danes, kajne?

Res ne bi si mogel človek misliti, da gredo tam doma v našo slovensko zemljo sedaj pasji dnevi. Tukaj bi človek mislil na Božič, ali pa... no saj veste da smo v deželi maškar in mnogo raje na pust mislimo — brez pepelnice seveda...

In drugi naši? Ali dobim sedaj koga doma?

Sredi popoldneva ne. Na noč pa tako vsi pridejo sem v posvet, kaj za večerjo. Tukaj smo namreč republika slovenskih samecev in kuharji, da je kaj. Ko ne bi grdo zgedalo in če bi ne bila taka konkurenca nelojalna, sedaj ko je toliko žensk brez posla, kaj si mislite, kako bi se tole podalo: takole z belim firtahom... Bi videli, kako bi naenkrat zaživela trgovina med Jugoslavijo in Argentino, ker bi pojedli kar vsak dan en vagon kranjskih klobas in pet vagonov zelja...

Pa kaj sem že hotel? A ha. Če vem prav, tako je nadaljeval Gustel, ste bili vi nekaj časa v Kostanjevici na Dolenjskem za kaplana.

Seveda. In kaj lepo je bilo tam. Sem imel boljše kristjane na skrbi kot tu. Samo mežnar Muc je potegnil za zvon, ali pa mežnarjeva Ivan-ker ni bilo treba iti nikogar klicat na dom, pa je imel sveti Jakob polno cerkev vsako nedeljo dvakrat... Tukaj, hm saj veste kako je! Noben den nima časa.

To se pravi: no ja, — časa... ko bi tam pri vходу v cerkev nekdo stal, ki bi kaj dobrega dal. Smo pač tako, da božja beseda nima za nas bogve kake visoke cene....

Da, kaj sem že hotel? A, da Kostanjevica! Veste, da imam jaz nanje milijon lepih spominov. Pri Gaču sem bil pred vojsko za komija...

Pa nama potem res ni moglo kar zmanjkati besede, kajti iz Kostanjevice sva se še v Metliko preselila in v Šentrupert in v Kozje na Štajersko in kdo ve kod še vse.

Vse te stvari so tam daleč za morjem, mi smo pa sedaj tukaj in glej ga šmenta, da imamo tukaj dosti blizu skupaj tri slovenske trgovine pravi Kranjci: jaz tukaj, Štefan in Gregorec v Floridi in malo dalje tam, že v mestu, pa da je tudi znanec iz Štajerske, s svojo trgovino. Ko bi bili le nekoliko bolj skupaj, pa bi kar hitro imeli spet novo slovensko društvo. "Veseli Kranjci" bi

mu pa ime dali. Korelna bi napravila za predsednika, Naceta za blagajnika, Franca za tajnika...

Gustelna pa za kuharja, ker ima na zalogi vsega, kar je za življenje treba je šla beseda naprej. Pa bi bil vsak dan praznik, tukaj sredi samih radijevih postaj, kjer je vedno muzika in petje....

Malo po malo so prihajali drugi rojaki na okrog po novice, po krompir in cukr... kar treba za večerjo.

Torej v nedeljo pa se vidimo na Saavedri za obletnico naše maše. Saj tukaj ste prav sosedje. S kolektivom 31 in ste prav na pragu cerkve dve kvadri od Luis Maria Saavedra v veliki stavbi kolegija na Av. Tejar.

No, Bog ve kako nismo goreči, toda v cerkev pa že še znamo in križa še tudi nismo pozabili.

Bog ve kako se bo obneslo v tej cerkvi, kjer je drugače kot doma. Tam doma so "bogaboječji" zadaj ostajali, tukaj je drugače, ker v tej cerkvi se spredaj notri pride. No pa tisti, kateri bolj iz srea molijo zadaj, seveda tudi lahko stopijo na drug konec cerkve. Samo da pride! Slovesnost bo dopoldne in popoldne.

b,k zlu?l, :baloqtt!t ao aia aia a

No, bomo videli. To nedeljo se bo že menda dobil čas zato, da ne boste rekli, da smo vsi kot tisti, ki se za nekaj bolj brihtnega ima kot smo drugi; tisti ki se je širokoustil, da bi vas iz hiše vrgel, če bi bil doma.

CERKVENI VESTNIK

1. avgusta obletnica slovenske službe božje v Saavedri. Maša ob 10.30 h.

Molitev v Saavedri ob 4.50.

7. avgusta maša na Avellanedi ob 10 uri za Simona Melinc, molitev na Paternalu.

15. avgusta maša na Paternalu za umrlega nadškofa Antona Bonaventura Jegliča.

To nedeljo le nikar ne pozabite priti v Saavedro, da povzdignete slovesnost obletnice. Iz mesta vozijo omnibusi 40,49 in 71. Cerkev je na Av. Tejar na višini 4200. Vhod je iz vogla stavbe.

Hladnik Janez

No, da. Nemara bo z njim tudi tako kot je bilo že z marsikom, ki je preje takole otresal, potem pa zažive in mrtve klicat po tistih, ki jih je preje klical, tako smo se pozdravljali s pozdravom: "na svidenje".

Hladnik Janez.

MIZARSKA DELAVNICA

JONKE & FERJANČIČ

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela. Zaloga panjev žnitarščicevega sistema. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

RIO CEBALLOS,
S. de Córdoba

Agencija PUTNIK

SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke

Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsa-kemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito, obrnite se na

AGENCIJO "PUTNIK"

Lastnik: Anton Kolungja

KROJAČNICA MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega hlaga za zim-ske obleke in površnike, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Prepričajte se!

Sebastijan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025
BUENOS AIRES
(PATERNAL)

Nikar se ne jezite in ne zgublajte časa
Kupite takoj
najboljšo petrolejsko peč

"Calorifix"

že večkrat preizkušana moderna trajna in menevarna

"Calorifix"

Veliki model \$ 40.—
Mali model " 27.—

Dobiste jih povsod, kakor tudi pri glavnem uvozniku

BELGRANO 460

U. T. 33 Avenida 4232-5205

ARETZ y Cia.

z drhtečim glasom. "Pa riski meščan sem. Ime mi je mojster Claude... to je vse!"

"Ne, to ni vse!... Takoj, še to minuto hočem zvedeti skrivnost, ki plava nad vašim življenjem..."

"Skrivnost!" je zajecel Claude. "Rekel sem, gospod, da vam jo odkrije Violetta sama."

"Oh", je vzkliknil mladi človek, "tedaj naj mi jo pove takoj!"

Že je hotel planiti v sobo, kamor je bil Claude odnesel deklo. Toda krvnik ga je pridržal roko:

"Violettin oče, ki boste še danes govorili z njim, vam pove o njenem rojstvu vse, kar potreba... Toda prisezite mi, Svetlost, da me ne omenite knezu Farneskomu!..."

"Vaša volja naj se zgodi!" je odvrnil vojvoda Angoulemski. "S plemiško besedo se zavežem, da ne bom vpričo Violettinega očeta nikoli izrekel vašega imena."

"Dobro. Prisezite mi tudi to, da ne boste nikoli izpraševali Violette zastran mene. Ako izpregovor sama in vam razodene skrivnost mojega življenja, ne da bi jo silili k temu, naj bo! Toda prisezite, da je ne boste mučili z vprašanji, če bo molčala."

"Prisežem tudi to," je odgovoril Karel, premagan po bolesti, ki je trepetala v krvnikovem glasu.

Claude je zadovoljno pokimal.

"Z Bogom tedaj", je dejal. "Preden mine ura, bo knez Farneski tu... Zastran mene pa... ako me ne bi več videli," je nadaljeval Claude, kakor da ga ni čul, "in bi grozila otroku kaka nevarnost..."

"Tu naju ne bo nihče iskal... in jutri, se nadejavam, bova že daleč od Pariza..."

"Vendarle," je vztrajal Claude. "Če bi se kaj zgodilo... in če bi mislili, da lahko storim zanje karkoli koristnega... poiščite me v Calandreski ulici... Nizka je moja hiša, na samem stoji, trava raste okoli nje, vrata in okna so vedno zaprta; ako bi me potrebovali, dokler ste še v Parizu... potrkajte, nič ne glejte na to, ali bo dan ali noč!... Še nekaj: kdaj odpotujete?"

"Jutri, kakor hitro se zasvita dan."

"Skozi katera vrata?"

"Oglasim se v ulici Saint-Denis, v gostilni pri 'Vedeževalki', da poiščem prijatelja, ki se je najbrže zatekel tja... nato odrinem s knezom Farneskim in Violetto po Orléanski cesti."

"Tedad ostavite Pariz skozi vrata pri Naši Gospe na Polju..." Dolgo mu je gledal v obraz.

"Svetlost," je izpregovoril naposled z zamolklim, hripavim glasom, dete vas obožava. Znajta, da je ni duše čistjše in srea bolj plemenitega od njenega... Veliko je pretrpela..."

"Trpljenja in bede je zdaj konec zanj!" je rekel Karel in vročično sklenil roke. "Če lahko z vsem, kar je v mojih močeh, zagotovim njeno srečo, je zagotovljena na vekoma!"

Neizreklija radost se je razlila po krvnikovem obrazu. Ponižno se je priklonil vojvodi. Karel Angoulemski mu je pomolil roke. Toda Claude se je narečil, kakor da ne vidi; obrnil se je ter odšel.

Pazljivo se je ogledal po ulici; bila je prazna in mirna kakor zmerom. Vse

je kazalo, da ni nihče zasledoval Karla Angoulemskega, ko je dirjal z Grevskega trga.

"Otetal" je vroče zasopel Claude. "Zdaj se lahko zanesem, da je otetal!"

S pogledom, ki je izražal vso njegovo bol in žrtev, se je še enkrat ozrl na hišo Marije Touchetove; nato je zahtel in krenil svojo pot. Jadrno je korakal proti Grevskega trga, ne sluteč, da mu kakor senca sledi ogleduh, ki ga je že v Progarski ulici skrivaj opazoval izza vogala. Ta človek je bil izmed oprtnikov, ki jih je spravilo Favstino povele na noge. Prijahal je v Progarsko ulico baš še za časa, da je videl vse, kar je bilo važnega. Privezal je konja za bližnji plot, potuhnil se in čakal daljnji dogodkov. Ko je stopil Claude iz hiše, je krenil peš za njim. Bivši krvnik ni v svojem obupu niti pomislil na to, da bi se ozrl.

"Srečna bo!" je mrmral sam pri sebi. "Karel jo ljubi, njeno življenje bo raj... Zakaj vojvoda je dober in plemenit, pogledal sem mu v dušo. Ljubezen mu kar sije iz oči. In tako bo Violetta vojvodinja Angoulemska!" se je zasmeljal "Zemini mojega dekletca je kraljev sin!... A tudi če ne bi bil! Če bi bil poslednji težak ob Sekvani ali poslednji vseh razbojnikov, kar jih premore Pariz, moja beda ne bi bila zato nič manjša..."

Kateri siromak je tako nesrečen, da bi hotel živeti s krvnikom pred očmi? Kateri zaljubljenec je tako slep, da ne bi pahnul Violetto od sebe, če bi mu priznala, da jo je odgojil krvnik?...

Preril se je skozi gruče razburjenih ljudi, ki so bili spet napolnili Grevske

trg, in zavil proti hiši, v kateri je zjutraj ostavil kardinala Farneskega.

"Ako krvnik izgine, bo vse to popravljeno," je nadaljeval gredoč. "Če bo njen dragi vedel, da me je vdanost do nje pognala v smrt, ne bo čutil do mene ne groze ne studa, ampak usmiljenje... Po moji smrti mu bo lahko z mirno dušo povedala resnico in bo vzlic temu srečna z njim... O, hčerka, če bi vedela, kako rad umram za tvojo srečo! Edino, kar me boli, je misel, da boš plakala za menoj..."

Prijel je za kladivo in potrkal. Črni lakej je odprl. Nasmehnil se je Claudu kakor staremu znanцу

"Govoriti moram z njegovo Prevzvišenostjo," je rekel krvnik.

"Stopite gori!", je dejal lakej.

Prislec je naglo krenil po stopnicah. Prav tedaj pa je smuknil v hišo tudi ogleduh, ki je sledil Claudu za petami, ter stopil v stransko sobico, ne da bi črnil vratarju kako besedo. Tudi to pot je čakalo v sobici nekaj ljudi. Ogleduh jim je molče mignil, naj gredo z njim.

Claude je bil prišel do vrat dvorane, v kateri sta s Farnesem prečula noč. Ko pa je hotel stopiti čez prag, je mahoma začutil, da so ga od zadaj zgrabili za komolce. Toliko da je še utegnil pogledati ljudi, ki so ga bili obkolili; nato jih je zakrila debela platnena vreča, ki so mu je vrgli na glavo.

Claude je bil obdarjen z orjaško močjo. Ne da bi kriknil ali črnil besedico, je trenil s silnimi rameni in otresel nasprotnike, kakor merjasec otrese pse. Njegove roke so se iztegnile nalik smrtonosnim kleščam; dvakrat so zagrabi-

le, dvakrat stisnile... dva moža sta pala z zmečkanim goltemcem na tla!

Toda ostali so mu tačas zadržani v rečo okoli vratu. Claude je v temi nadaljeval svojo nemo borbo. Njegova ogromna pest je mlatila kakor bojni bat; kosti so se lomile pod njo in pokarile so lobanje...

PRVA SLOVESKA KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ

Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najboljše posreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

ZANIMIVOSTI

SKRIVNOSTNA LADJA

Bilo je sredi svetovne vojne. Angleški parnik, ki je plul nedaleč od obale pristanišča Cherbourg, je zapazil na odprtem morju manjšo ladjo. Parnik, ki je bil oborožen tudi s topovi, kakor so bilo ta čas oboroženi vsi parniki, je hitel tja, da jo ustavi. Dal ji je znamenje, toda ladja se za znamenje ni zmenila, temveč je mirno plula dalje. Angleški parnik se ji je tedaj približal in ko je bil že prav blizu tik nje, so mornarji z največjo previdnostjo in s samokresi v rokah lezli na krov te tuje ladje.

Kakor tatovi so lazili po ladji in pripravljali vsak čas za boj. Njih koraki so nekam grozotno odmevali od krova, toda nikjer žive duše. Niti najmanjšega življenja ni bilo opaziti na njej. Vse je bilo kakor izumrlo. Čim dalje so šli in preiskovali, tem tesnejše jim je postajalo pri srcu. V tej nestrpnosti so raziskali vso ladjo, vsak kotiček, vsak potnik in posadki nobene opaziti ni bilo. Pač pa so našli na krovu grnjeno mizo, na njej je stalo pravljeno kosilo, ob njej pa pravljene stoli, kakor bi se na njej imela vsesti zbrana družba kakega plemena. Kje so neki potniki in posadka, ki jih tukaj čaka kosilo, so ugibali angleški mornarji, ki so že vse

preiskali, a nikogar našli. A ta uganika še do danes ni rešena.

Ta zagonetna ladja je bila lepo zlikana, krov in kajute, vse snažno in v najlepšem redu. Ali kje je posadka? Kje je njen gospodar? Saj ladja je morala imeti še pred kratkim svojega gospodarja. Povpraševali so ob francoski obali, čigava bi bila ta skrivnostna ladja, a zamanj. Privezali so tedaj to tujo ladjo k njihovemu parniku in hajd z njo na Angleško. Spravili so jo v pristanišče v Portsmouth. Tudi tu so povpraševali po lastniku, a brez uspeha. Tedaj je vladalo splošno mnenje, da je nemška podmornica zajela posadko, da pa ladje ni mogla vzeti s seboj, ker se je gotovo kje v bližini pokazala angleško brodogradnja.

Med tem pa je svetovna vojna končala. Zopet se je začelo povpraševanje po lastniku, in mornarji in potniki, ki naj bi bili mogoče od Nemcev zajeti. Toda natančna preiskovanja so dognala, da se v tistem času ni tam nahajala nobena nemška ladja, ter da ni zajela nobene moštva kake ladje.

Tako je ta ladja ležala 20 let v pristanišču. Angleži so nanjo dolgo pazili. Sproti so jo popravljali in čistili, toda ladja je vendar začela počasi razpadati. Angleži pa, ki so dobri trgovci, so začeli računati,

pa so prišli do tega, da postajajo stroški za popravila in vzdrževanje te tuje ladje le preveliki, pa so jo sklenili prodati. Dali so jo na dražbo, kjer je bila pred kratkim tudi prodana.

Kupil je ladjo nek bogataš. Gotovo jo bo dal popraviti in prenoviti. In ko se bo vozil po morju, mogoče ob obali Cherbourga, tedaj se bo tudi gotovo spomnil mornarjev in potnikov, ki so tako skrivnostno izginili s te, sedaj njegove ladje.

ZGODOVINA NAOČNIKOV

Ljudje so bili najbrž že v davnih časih kratko vidni ali pa daljnovidni, seveda ne vsi, kakor se dandanes niso. Pač pa nam zgodovina še le iz Neronovega časa poroča o steklenem naočniku, kakršnega je nosil kruti cesar Neron, ko je v cirkusu gledal krvave igre gladiatorjev in umiranj kristijanov. Cesar Neron je nosil nekak monokel, ki je bil izbrusen iz dragega kamna smaragda v konkavni obliki, tako da je oko skozi ta naočnik lahko vse bolj natančno in povečano videlo. Za prve naočnike so brusili drago kamenje.

Prave naočnike iz stekla pa je baje iznašel neki talijanski menih v 13. stoletju. Takrat so pismeni ljudje, ki so morali vse le pisati in samo pisano pisavo brati, dognali, da se da s primerno brušenim steklom bolje videti pisava v rokopisu. Prve naočnike so začeli izdelovati v gorenji Italiji. Ta stvar pa je naglo napredovala, tako da že leta 1482 beremo o važnih obrtniških brusilnicah v Nürnbergu na Nemškem, kjer so brusili steklo za naočnike. V tem času so bili naočniki torej že precej v modi, sicer bi ne bilo mogoče, da imamo že iz leta 1352 ohranjeno sliko, katera nam kaže naočnike. Slavnega Rafaela je leta 1500 naslikal papeža Leona X. z naočniki na očesu.

Tudi najstarejši tako zvani dvojni naočniki so že iz 13. stoletja. Vendar so obode takrat delali iz navadnega železa ter iz kaj priprostih stekel, ki so le malo povečavala. Teh naočnikov ni bilo mogoče nikamor pritrčiti na obraz. Tako je moral vsakdo, ki je gledal skozi take naočnike, steklo lepo držati v roki, da mu ni padlo na tla. Še le od 17.

stoletja dalje so naočnike nosili na den kakor kak slepec.

Znanstveno podlago za resnično primerno izboljševanje oči pa stali še le zadnji dve stoletji. In šele v zadnjih dveh desetletjih se je ta stvar tako razvila, da je skoraj že popolno. Počasi so začeli delati naočnike tako, da so nekam seli na nosnem hrbtu pred oči. Prvi poskusi so bili taki, da so steklo pritrdili v železen okvir. Pozneje pa so začeli delati okvir iz usnja, nato iz jekla in dragih kovin. Začeli so jih delati v vseh mogočih oblikah. Iz te dobe poznamo vse mogoče oblike kaj lepo izdelanih monokljev, ki so se devali na eno oko, tako zvanih lorgnet, ki so imele dvojna stekla z ročajem, kar so spočetka nosili imenitnejši ljudje, pozneje pa so take naočnike uporabljale samo imenitne dame. Iz tega časa so tudi "ščipalniki" kakršni so bili včasih silno v modi, sedaj po vojski pa jih je vedno manj videti. Tudi monokliji, kakršne smo videli še pred nedavnim časom, je iz te dobe. Sedaj tudi ta oblika naočnika izginja ter se je poslužujejo samo kakšni stari modni junaki. Velika posebnost in zanimivost pa so kitajski naočniki na uteži. Navadno nosimo naočnike tako, da je steklo pritrjeno v kovinastem ali roženem okviru, ta okvir pa na dva ročaja, ki se deneta za ušesi. Kitajski naočniki na uteži pa niso imeli ročajev, ampak navadne vrvice, katere je lastnik dajal za ušesa. Na koncu vrvice pa sta viseli dve težki uteži, ki sta lastnika naočnikov sicer strašno mučili, zato pa sta skrbeli, da naočniki niso padli na tla in da se niso premaknili.

Prav zanimiva je bila še ena oblika naočnikov, ki si nekako viseli na čelu. Naočniki so bili obešeni na nekako blago, ki ga je lastnik vtaknil na glavo pod klobuk ter klobuk trdno povezal na glavo. Tako je klobuk držal take naočnike, ki pa so bili primerni samo za take velike gospode, katerim se ni bilo treba nikomur odkrivati. Če pa se je vendarle moral komu odkriti, je bila težava. Ako se ni odkril, tedaj je veljal za suroveža. Če se je pa odkril, je s tem snel tudi naočnike in potem ni nič videl ter je bil nero-

Delali so tudi naočnike, ki so bili podobni nekakim cevem, ter so se nosili tako kakor nekatere podmorske ribe, ki imajo svoje ven štrleče oči. Lepo to seveda ni bilo, hvala Bogu, da to dandanes niti modernih ni več. S takimi naočniki so poskušali tudi popravljati škilaste oči. Čevkaste naočnike so tako naravnali, da so merili drugam, kakor pa je zrlo škilasti oko. Vendar se je kmalu izkazalo, da tako zdravilo nič ne pomaga.

Dandanes se je optika silno razvila. Začeli so že izdelovati stekla, ki se pritrdijo kar na oko. Seveda se to pritrdi z mehкими gumijevimi salkami, torej se steklo nekako pri-seja na oko. Vendar dolgo človek kaj takega ne more nositi, ker ga začno boleti oči. Praktično pa je to za take poklice, kjer bi naočniki poklicu škodovali, na primer gledališkemu igralcu. Za ljudi, ki pa so posebno slabega vida, so začeli delati naočnike kakor nekake daljnogleda, ki dvakrat ali celo trikrat povečajo. Delajo pa še močnejše naočnike, ki povečajo celo šestkrat.

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadst. U. T. 23 Bueno Orden 3380 Buenos Aires

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLARUEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIC sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. ... Izvršujemo tudi operacije ... Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

CARIČIN LJUBLJENEC ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 44

"Trije polki so pripravljeni," nadaljuje carica. "Naj odidejo takoj na mejo pod poveljstvom majorja Boranskega! Za sedaj naj uporabi samo konjenice. Radi topničarjev in pešcev bom izdala ukaz pozneje. — Ravno tako vam bom javila pozneje, koga bom imenovala vrhovnim poveljnikom armade na vzhodu."

"Veličanstvo", odvrne Papin, "tako bom sporočil vojnemu ministru vaše odredbe!"

"Dobro, prav dobro! Ali veste še kaj?"

Minister izvleče iz svoje usnjate torbe listino, ki jo izroči Katarini.

"Veličanstvo", reče grof, "da določite usodo morilec Sigerta. Izvršitev smrtnih obsodb padle na jutri. Premislite, preden podpišete listino!"

Katarina se zdrzne, kot da bi jo bil kdo iz sna prebudil. Niti slišala ni, kar ji je grof pripovedoval. Neprestano je razmišljala:

"Ali me vara? Ali mi je zvest?" "Da bi podpisala!" zakliče Katarina. "Seveda, zelo rada, dragi Panin, zelo rada!"

Katarina vzame peresnik in namoči pero v tinto.

"Veličanstvo", reče Panin, "prosim vas, premislite še enkrat, saj gre za izvršitev smrtnih obsodb. Mogoče je vaše Veličanstvo že po-

zabilo, zakaj je Sigert obsojen? Sigert je Nemec. Bil je inženjer v neki tovarni in se je nekega lepega dne našel z deklico, o katere poštenju bi se moglo dvomiti. — Po preteku pol leta so našli sosedje nekega dne mrtvo njegovo ženo in otroke. Bili so umorjeni. — Tisto noč, ko je bil izvršen zločin, je bil inženjer zaposlen do treh zjutraj v tovarni. Ostali čas pa, trdi on, je bil pri svoji ljubici. Toda njegov plašč je bil omadeževan s krvjo. Sigert trdi, da se je ranil z nožem in da madeži izhajajo od tod. Toda sodišče mu ni verjelo in ga je obsodilo na smrt. — Omenil sem vam to, Veličanstvo, da lahko še enkrat pretehtate položaj, preden obsodbo podpišete."

"Nisi bil zvest!" zakliče Katarina.

"Da, ni bil zvest", reče Panin, ker je mislil, da se to nanaša na obsojenega inženjerja. "Toda Veličanstvo, človek na vse zadnje tudi lahko prevara svojo ženo, a s tem še ni rečeno, da jo lahko tudi umori!"

"Če je varal, je bil gotovo tudi morilec", reče Katarina, pograbi pero in podpiše listino. Potem se dvigne in jo preda grofu Paninu.

On stopa polagoma naprej. "Ne, zaradi moje nepreviduosti ne sme pasti človeško življenje! Usmrtimev bom odgodil na svojo lastno odgovornost! Mogoče bo napočil dan, ko ne bo Katarina več s tolikim veseljem podpisovala smrtnih obsodb!"

49. POGlavJE

Petujoči obrtniški pomočnik

Bila je strašna zimska noč.

Veter je tulil in razsajal po zapuščenih cestih, ki je vodila v Carsko je selo. Neva je bila zamrzla, pokrival jo je debel led.

Zdelo se je, da je vse življenje izumrlo.

Toda ne — tam, kjer je stal križ, ki ga je v spomin srečno preštane nevarnosti postavil car Peter Veliki, so se gibale neke sence.

Pravkar je stopila izza križa temna postava in se podala na sredino ceste. Temen plašč ji je vihral v vetru, tako da je ta človek izgledal kakor kol, ki mu obešiš svetiljko in ostro pogleda proti Carskemu selu.

"He, mumija!" zakliče nekdo, oddaljen kakih dvajset korakov od neznanca, "vidiš-li kaj? — Ali prihaja?"

"Ničesar še ne vidim!" odvrne mumija studentu.

"Čakanje je v takšnem mrazu zelo neprijetno," reče Francozinja, ki je tudi stala za križem, oblečena v zelo eleganten plašč. — "Če ne pride kmalu bom nazadnje še zmružila".

"Kako pozno je že?" vpraša študent. "Zdelo se mi je, kot da sem slišal v daljavi biti uro osem!"

"Najbrž si se zmotil," reče mumija. "Na moji uri bo šele čez deset minut osem."

"Črna Marfa nam je posebno povdarjala," reče študent, "da bo točno ob osmih tukaj!"

V tem se zasliši od neke glasno smrčanje.

"Mati Božja!" vzklikne student. "Saj to je žival, ki jo je pripeljala črna Marfa! Prišli smo sem z namenom, da umorimo človeka, ta pokveka pa spi mirno v jarku!"

Študent pokaže na jarek, kjer je sanjal sanje pravičnika — Matuška.

"Mislim da je pijan", reče mumija. "Toda zbudite ga, morda ga bomo potrebovali. Človek, ki ga čakamo, bi tudi lahko prišel v večji družbi!"

"Marfa nam je rekla, da bo prišel z njim edino njegov sluga zamorec!" reče študent. "Ta je sicer močan kot orjak, pa saj smo trije. Ni se nam torej treba bati!"

"Pravijo, da Potemkin izborni suče svoj meč," reče mumija. "Toda on ni pripravljen in si niti ne misli, da bi ga kdo napadel. Pa mu tudi ne bomo pustili časa, da bi mogel izvreči meč. Storili bomo, kakor smo se domenili. Medtem, ko se bo Potemkin pogovarjal s Francozinjo, bom navalil od zadaj nanj in mu porinil nož med rebra. — Ti mi boš pomagal, če bo potrebno. Oni Matuška pa se naj spoprime z zamorec!"

"Potem ga moram sedaj zbuditi!" reče študent in se skloni čez jarek. Z obema rokama zagradi Matuško in ga močno strese.

"Poslušaj, prijatelj," zakliče študent. "Matuška, vrag, vstani! Čas je!"

Grbasti Matuška vstane, strašno zazeha in se preteguje. "Zakaj me

ne pustite, da bi mirno spal?" reče med zehanjem, "saj ga še ni, kakor vidim!"

Videli so jasno, da je bil grbavec pijan. Zdelo se je, da ga noge komaj še drže.

"Vi se lahko rogate", reče Matuška. "Mar ste vi jahali pet dni in pet noči? Niste, kaj ne da ne?"

"Poskrijte se! V jarek" zasepeče igralca. "Slišim glasove, ki prihajajo vedno bližje!"

"To je topot konjskih kopit," odvrne mumija. "Mislim, da to ni človek, ki ga mi pričakujemo. 'Jahalec' prihaja vrhu tega še iz Petrograda in ne iz Carskega sela!"

Mumija dvigne oprezno svojo glavo in pogleda na cesto.

"Bodite popolnoma mirni!" zasepeta svojim tovarišem mumija. "Ta, ki jaha, je orožnik. Gotovo mu predpisuje njegova službena dolžnost, jahati po noči po tej cesti in jo nadzorovati. Njega se nam ni treba bati!"

Zares, čez nekaj trenutkov prihaja orožnik na konju. Kmalu izginje za ovinkom.

"Se pet minut", pravi mumija. "ko je pogledal na uro. 'Sedaj se moramo pripraviti!'"

Mumija potegne iz žepa nož, študent pa pritisne na gumb svoje palice in izvleče iz nje tanko sabljo. Matuška vzame bokser iz svojega žepa.

"A ti, Claire, kje je tvoje orožje?" jo vpraša študent.

"Tukaj je", odvrne ona in vzame iz žepa majhen samokres.

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

VELIK POŽAR V TABORIŠČU POLITIČNIH IZGNANCEV

V taborišču, na Solovejskih otokih, kjer se nahaja veliko število političnih jetnikov, je nastal strašen požar. Posebno je požar razsajal v oddelku, kjer je bilo zaprtih kakih 230 duhovnikov. Ker se je požar naglo širil in ni bilo zadostnih priprav za gašenje, je ogenj ta oddelek popolnoma uničil in je pri tem čez 120 duhovnikov, med temi trije škofje, izgubili življenje.

SMRTNE OBSODBE NA DALJNEM VZHODU

Kakor poročajo iz Moskve, je bilo od časa, ko je začel Stalin s "čiščenjem trockistov", samo na Daljnem vzhodu obsojenih in takoj ustreljenih čez 300 teh za Stalinov režim nevarnih ljudi. V Kazanu je pa tajna policija aretirala duhovnika Bumagina, ker je služil mašo za pokojnega Tuhačevskega ter 7 njegovih tovarišev, ki so bili kakor znano nedavno ustreljeni. Bumagin je bil obsojen na smrt in tudi ustreljen. V tem času je bila aretirana tudi teta maršala Tuhačevskega, stara 80 let. Čez tri dni pa so jo našli v celici mrtvo.

STALIN ČISTI DALJE

M o s k v a. — Po vsej Rusiji se nadaljujejo aretacije. "Izve-

DROBNE VESTI

Italija in Nemčija sta odgovorili na angleški predlog glede nevmešavanja v španske zadeve. Obe valdi trdita, da sta pripravljene odpoklicati svoje "prostovoljce", a prej morajo ostale države priznati Francu enake pravice glede vojevanja, kakor jih ima valencijska vlada.

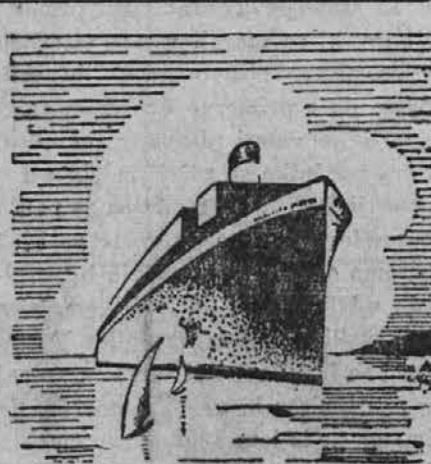
tja" poročalo, da je bilo prijetih mnogo vodilnih urad. vzhodnosibirskih železnice, ki so obtoženi, da so bili v službi neke tne države (Japonske), da so pripravljali atentate in sabotažna dejanja in istočasno vohunili na škodo Sovjetske Rusije. Sovjetski tisk v splošnem napoveduje val novih senzacionalnih aretacij, ker hoče Stalin izvršiti temeljito čiščenje. Med drugim so v Moskvi aretirali ljudskega komisarja Rudzutaka in nekaj višjih uradnikov iz osrednje uprave državnih gospodarskih podjetij. Te aretacije so v zvezi s popolnim polomom sistema kmetijskega kolektivizma in s katastrofalnimi neuspehi kolhozov. Trdovratno se vzdržuje govorica, da je bil aretiran tudi znani letalec Levandovski. Reuter pa poroča, da je bil aretiran tudi nečak Trockega, uradnik petrolejske luke, Bronstein, ki je obtožen sabotaže. Prav tako je bil aretiran njegov pomočnik kapetan Trofinov in še dve osebi, ki sta obtoženi, da sta delala po navodilih nekega tujega konzula.

Rusija to zahtevo odločno odklanja.

Pri Madridu so revolucionarci izvršili protiofenzivo in posrečilo se jim je spet zavzeti Brunete, kjer so se vršili grozoviti boji. Ta kraj sta obe artiljeriji tako obstreljevali, da ni ostal kamen na kamnu. Vladna ofenziva, ki naj bi bila razbila "obroč" okrog Madrida, ni uspela, a tudi uporniki niso izboljšali s protiofenzivo svojega položaja, kakor so pričakovali.

Velike manevre bodo imeli Italijani prihodnji mesec in sicer na Siciliji. Za to priliko so bili pozvani pod orožje tudi vsi ministri, državni podtajniki in poslanci, ki so še sposobni za oficirsko suknjo.

5000 novih italijanskih "prostovoljcev" se je preteklo dni, t.j. v nedeljo in ponedeljek, izkrcalo v španskih pristaniščih, ki so v rokah rveolucionarcev. Preko Gibraltarja

Iz Evrope dospejo:

2. Neptunia
3. Pessa. Giovanna
6. High. Princess
8. Groix
10. Gral. Artigas in Vigo

V Evropo odplujejo:

1. Alsina
3. Avila Star
5. High. Chieftain
6. Neptunia, Cap Areona in Cap Norte.

sta prišla v Španijo tudi dva italijanska generala.

Francoska žurnalistka Magda Fontages, ki je bila izvršila atentat na Chambruna, bivšega poslanika v Rimu, in ki je imela baje ljubavno razmerje z Mussolinijem, je bila zaradi napada sedaj obsojena na eno leto ječe, toda pogojno.

V Trstu so splovili novo vojno ladjo, katero so krstili za "Vittorio Veneto". Ima 35.000 ton. Splovitvi je prisostvovala tudi italijanska kraljevska dvojica.

ZA KRATEK ČAS

Spozna se

"Mislim, da smo dobili obisk", reče bratee sestrici.

"Kako pa to veš?"

"Pravkar sem slišal mamico, kako je očetu dejala, 'dragi možek!' — Saj veš da mu tako reče, samo kedar je kdo pri nas."

Otroška

Petrček gleda z zanimanjem, ko mama pri kosilu reže ribo v trebi kosti iz mesa.

"Mamica", vpraša začudeno, "ali te šivanke uboge ribice nič ne zbadajo?"

Pred sodnikom

Plešasta priča: "Verjemite mi, gospodje porotniki, da je bilo umorjenčev truplo, tako razmesarjeno,

Velika moderna krojačnica HERMINIO BIDINOST

Ex-cortador de el Jokey

Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.

AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

da so se mi od groze naježili lasje." Predsednik sodišča: "Ne pozabite, priča, da ste prisegli, da boste govorili čisto resnico."

Ni vreden, da ga solnce obsije

Kmet je poslal svojega hlapca, naj gre na njivo delat. Da bi se prepričal, ali bo hlapec ubogal, je šel skrivaj za njim. Hlapec pa ni bilo nikjer. Naposled ga je ugledal, kako je med grmovjem spal.

Šel je k njemu in ga ozmerjal. "Nisi vreden, da te solnce obsije" mu je nazadnje rekel.

"Zato sem se pa tudi pred njim skrivil v senco" se je odrezal hlapec.

Praktičen snubač

Ona: Moj oče si je pridobil vse svoje premoženje že v mladih letih. Ali vas zanima kako?

On: To me ne zanima, pač pa me zanima vedeti, če ga še ima.

Plačan odgovor

Ki ga Špela doslej ni madel v loteriji največji dobiček brzojavi Špeli: "denar, me zdaj maraš? Odgovor je naslednji odgovor: Da, da, da, da, da, Špela."

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROBENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo. Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

KROJAČNICA

"GORICA"

Vam nudi vsakovrstno blago za obleke in povrtnike po najnižjih cenah. Delo prvotno.

Se priporoča rojakom

FRANC LEBAN

Warnes 2191
Buenos Aires

Franjo Huspaur
FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

"Kje imaš ostalo?" jo vpraša študent.

"V drugem žepu," odgovori Francozinja.

"Bah, kaj boste napravili vi s svojimi noži in samokresi? To je orožje, ki ni vredno piškavega oreha. Da, moj bokser, z njim uničim vsakogar, četudi bi bil visok kot stolp! Bog ni ustvaril lobanje, ki bi prenesla udarce z mojim bokserjem!"

"Matuška govori resnico!" reče mumija. "Bokser je najboljšo orožje!"

"Že prihaja!" zakliče mumija v tem trenutku. "Pravkar sem zagledal v daljavi dve postavi!"

Štirje zločinci so napeto prisluškovali iz daljave prihajajočim glasovom.

Koraki so prihajali vedno bližje. Razločiti se je moglo jasno, da ima eden ostroge na čevljih.

"To je Potemkin!" zasepeče mumija svojim pomagačem.

"Stoj pri križu" reče mumija i-gralki. "Pazi, da dobro odigraš svojo ulogo!"

Možje se poskrijejo v jarek. Francozinja pa se nasloni ob križ.

Claire razloči v metežu vitko postav. Že je zamogla razločevati njegovo sabljo in njegov plašč. Kakih petdeset metrov za njim je hodil njegov zvesti sluga Hasan.

Še samo pol minute in Potemkin bo prišel do križa.

Potemkin začne stopati hitreje. Postajal je že nestrepen. Samo trenutek še in padel bo v roke ljudem,

ki bodo podlo in zahrbtno navalili nanj iz zasede.

Madame Graumond je bila zvesta dani besedi. Po preteku štirih ur je prinesla carici naročeno obleko. Carica obleče s pomočjo Francozinje obleko takoj in se v kratkem času spremeni v obrtniškega pomočnika.

"Sedaj mi manjka samo še palica", reče carica "pa sem gotova! Dajte mi še dva samokresa!"

Čez malo časa odide carica iz dvorca. Odtod se poda na cesto in začne odločno stopati proti Petrogradu.

Marsikatera druga žena bi se obotavljala in ne bi imela poguma, da bi odšla v tej pusti, mrzli in strašni zimski noči z doma. Toda Katarina ni poznala strahote noči in je vihar ni prav nič vznemirjal.

Vedela je, da Potemkin še ni zapustil dvorca. Hotela se je skriti za križem na cesti in od tam prisluškovati pogovoru z neznanko.

Naenkrat zasliši topot konjskih kopit.

Cesarica obstane in se hoče umakniti v stran, toda spomni se, da jo je jahalec že najbrž zagledal.

Ne, ona se odloči in gre mirno dalje. Če bi se skrila, bi vzbudila s tem sum.

Jahalec naenkrat ustavi konja in zakliče carici, ki jo je smatral za obrtniškega pomočnika:

"Počakaj, prijatelj! Rad bi se kaj pomenil s teboj!"

Katarina je vedela, da je najboljša, če neznanca mirno počaka. Naj-

brž je hotel vprašati za pot.

Toda s strahom uvidi, da je stal pred njo orožnik!

"Kdo si, prijatelj?" jo vpraša orožnik. "Kam pa hočeš v tem vremenu?"

"V Petrograd, boter orožnik!" odvrne Katarina.

"Po kaj greš v Petrograd?"

"Iščem zaposlenja!"

"Kakšnega zaposlenja?" V kakšni obrti si izučen?"

"Tesar sem!" reče Katarina brez najmanjšega obotavljanja. "Toda sedaj me pustite, da grem naprej!"

"Le nikar tako hitro! Rajši mi točno odgovorjaj na moja vprašanja! — To je okolica Carskega sela, kjer stanuje naša velika carica — Bog naj jo čuva! — radi tega se ne smejo potikati tukaj taki sumljivi ljudje! — Pokaži mi svojo poselsko knjižico in potni list!"

Carica umolkne. Ona ni imela nikakih listin.

Madame Graumont jo je opremila z vsem, kar ji je bilo potrebno. Obleko, palico, culo, toda nihče ni mislil na različne papirje.

Katarini je bilo treba reči samo besedo in rešena bi bila iz neprijetnega položaja. Toda ona se ni hotela izdati.

Orožnik zahteva še enkrat potne listine. Ko mu carica teh seveda ni mogla pokazati, se zadere nad njo:

"Nikar me ne zadržuj tako dolgo v tem mrazu. Daj svoje listine! Če jih pa nimaš, potem te v imenu carice aretiram!"

Ko je Katarina zaslišala te besede

je mislila, da bi bilo najboljšo, če bi pobegnila.

"Moja knjižica?" vpraša carica. "Ostala je pri mojem zadnjem mojstru", reče in začne teči, kolikor so ji noge dopuščale.

Toda orožnik obrne svojega konja, ga zbode z ostrogami in pobiti v divjem diru za beguncem.

Ni preteklo pol minute, ko je carico dohitel. Zagradi za puško in zavpije:

"Počakaj, ali pa streljam!"

Carica obstane. Malo je manjkalo, da se ni onesvestila.

"Naprej!" zapove orožnik. "Pojdij zraven mene in glej da mi ne skušaš več utesi. Veš, kaj te potem čakata. — Ooh, to bi bilo pa res lepo, če bi vsakdo hodil okrog brez listin. Saj se še tako klati vedno dovolj potepuhov okrog dvorca, samih upornikov in nezadovoljencev, ki dajejo mnogo dela naši veliki Katarini."

Carica gre mirno z njim.

Naenkrat zasliši korake. Približaval se je možki v elegantnem plašču. Bil je Potemkin.

Carica obrne obraz proč, da bi jo Potemkin ne spoznal. Toda general-major se ustavi in zakliče jahalec:

"Hej, orožnik, koga peljete s seboj? — Koga ste ujeli na cesti?"

Katarina se je tresla strahu. Če bi stopil Potemkin k njej, bi jo takoj spoznal in ona bi bila izgubljena. Kako bi mu mogla razložiti, zakaj da se je preoblekla!

"Tega potepuha sem našel tukaj," odvrne orožnik. "Zdi se mi, da je

potepuh, ker nima nikakih listin pri sebi. — Odpeljal ga bom v Carskoje selo.

"Potem jahajte naprej. — Toda povejte mi, se li potikajo po cesti sumljivi ljudje? Ali ste kaj opazili?"

— Opazil nisem ničesar sumljivega, boter, — odvrne orožnik. — Takšna noč se zdi najbrž tudi razbojnikom prehladana. — No, lahko noč, boter.

— Z Bogom! — reče Potemkin. Katarini se je zdelo, da mora zakričati bolesti. Potemkin je odšel na sestanek, njo pa vodi stražnik kot ujetnika v Carskoje selo!

Sedaj se je bližal še nekdo. Katarina spozna kmalu zamorca Hasana. — To je pa vseeno malo čudno — pomisli Katarina, — da vzame Potemkin na sestanek z damo svojega sluga Hasana s seboj.

"Hitreje, hitreje", zakliče orožnik. — Jaz se pa bojim, da Vi sploh ne boste prišli do Carskega sela! — reče cesarica in sproži svoj samokres.

Konj se zvrne, kot od strele zadet in pokoplje orožnika pod seboj. Preden se je mogel orožnik izmota-ti in dvigniti, je bila Katarina že daleč.

Katarina je pričakovala, da bo orožnik streljal za njo. Toda slišala ni ničesar.

(Nadaljevanje)

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"